

SZOMBATI NAPTAR

1968. október 14. Péntek.
Részletesebben: 1968. október 13. Szombat.

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem 4.32
Tel-Aviv 4.30
Haifa 4.41
Bnei-Brahm 4.49
Eilat 4.49

HETI SZAKASZ

Heti szakkör: Noéék
Hattár: Kó amar Hásem
Hesajim 68.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grosser, Szentgyörgyi, Tel. 625853;
Rosenfeld, Hirschen 22, tel. 525993;

BAT JAM

Péntek: Acsmát, Balfour 75.
Szombat: Sulamit.

CHOLON

Péntek: Ezer, Szokolov 104.
Szombat: Schein, Szokolov 68.

RISON LECION

Péntek: Szombat: Szaruchevic,
Ezerház 34, tel. 941-399.

HERZLIA

Péntek: Szombat: Goldstein, Herzl
31, Pithók.

RECHOVOT

Péntek: Szombat: Hängev, Herzl
31, Pithók.

NATYANA

Péntek: Hámán, Herzl
31, Pithók.

CHEDERA

Péntek: Szombat: Nákli, Herbert
Ezerház 71.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Dr. Ezer, Herzl 58, tel.
227878, dr. Har-Even Jakov, Ezerház
31, tel. 945281; Dr. Szegedi
Ezerház 31, tel. 945281; Dr. Szegedi
Ezerház 31, tel. 945281;

KERESÉS

KERESK MISZOS BATAFAR
SÁRAJ, Bevolután 1912-ben, a
1912. évi 10. században, Keszécskés,
Keszécskés, Keszécskés, Keszécskés,
Keszécskés, Keszécskés, Keszécskés,

LAJAS

LAJAS, Dörményessé a kormány
"EPANES" bróda 0100 Tel-Aviv,
Merkaz Bróda Meliódia 9,
Tel. 615774, 615774.

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
világos, előszobával, három oldali
terasz, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 3 SZOBAZS FRONT-LAKÁS

ELADÓ 3 SZOBAZS FRONT-LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS

ELADÓ 2 SZOBAZS LAKÁS,
beparkolóval, székkel, fűtött, fűtött,
fűtött, fűtött, fűtött, fűtött, fűtött,

NIDENKINEL

1968. október 14. Péntek.
Részletesebben: 1968. október 13. Szombat.

KÜLÖNFELE

TANKAT KERESK igazgató,
akiknél egyúttal voltam
tervező, Mauthausen, Gusztávban
szabottam, Kiv. Drezs, Petach-
Tikva, Sikim Mirachi Csúds.

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK

MEFOSOROK ÉS JAVITÁSOK,
30 perces alatti
csoportok, a legújabb módszerek,
Föld, székkel, fűtött, fűtött, fűtött,

Küldjön VAMMENTES IKKA CSOMAGOT

magyarországi rokonainak és barátainak
okt. 25-én, kedden zárjuk

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

MEGJELÖLŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Vajda János (Helyettes: Boros Sándor)
Tel-Aviv: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. emelet, d.e. 10-12

Közgazdaság

EGY HÉT A TŐZSDÉN
Igen rossz hét volt a tőzsdén. A fennedülsőből nem lett
semmi, az árak megsérültek, de a kereslet megindulása

semmi, az árak megsérültek, de a kereslet megindulása
hiú áronként bizonyult. Pedig a most elmúlt hetet megelőző

hiú áronként bizonyult. Pedig a most elmúlt hetet megelőző
hétben még úgy tűnt, hogy lesz tőzsdéi tevékenység a tel-

hétben még úgy tűnt, hogy lesz tőzsdéi tevékenység a tel-
avivi értéktőzsdén.

avivi értéktőzsdén.
Nem voltak nagy áresések egy hét alatt. Alig néhány

Nem voltak nagy áresések egy hét alatt. Alig néhány
részvény ára mozdultól csak le és nem is nagyon májban.

részvény ára mozdultól csak le és nem is nagyon májban.
De ugyanakkor a forgalom szinte megszűnt. 128, 123, majd

De ugyanakkor a forgalom szinte megszűnt. 128, 123, majd
107 ezer font volt a napi forgalom az utóbbi három napon.

107 ezer font volt a napi forgalom az utóbbi három napon.
Minden eddiginél alacsonyabb számok ezek.

Minden eddiginél alacsonyabb számok ezek.
Az új gazdaságpolitika nincs javulással a tőzsdére. A

Az új gazdaságpolitika nincs javulással a tőzsdére. A
gazdasági élet irányítói bizonyára tisztában vannak ezzel.

gazdasági élet irányítói bizonyára tisztában vannak ezzel.
Nem is várhatunk tehát csodát. Legalábbis az értéktőzsdén

Nem is várhatunk tehát csodát. Legalábbis az értéktőzsdén
nem.

RÉSZVEŒYÉK

Table with columns: Vállalatok, Adó-korlat, 4.10.66, 13.10.66. Lists various companies and their stock prices.

ROGZITOTT KÖLCSÖNKÖNYVEK

Dollárhoz rögzítve -
Tavey Dollár 3 1/2% 90.5 98

Takarékossági Kötv. 3 1/2% 168 170

6% Chevrak Chasmal IV 169 168

6% Bank Pituch Tászáj I. 168.9 168.1

6% B. Pituch Umáskató 168.5 168.8

6% M. Káskató Lóskim I 165.4 166.1

5% Chevrak Hánet Hálemüt (IL 50) 165.8 169

6% Bank Leumi Inv. XII 143 141.5

4% Sikim Olim 138.2 139

6% Pituch 129.2 129.5

5% Bank Leumi Inv. XVIII 97.5 85.2

7% Unico 100.5 100.5

7% Bank Pituch Umask XII 104.7 104.2

6% Hollis II 104.2 104.4

6% Hollis III 105.9 105.6

6% Hollis IV 105.3 105

6% Hollis V 109.6 109.5

1966. OKTÓBER 14.

ה'תשס"ז

Izraeli Hétköznapiok

Irta: Barilay Shai

Olék és munkanélküliség

Az új gazdasági program... Olék országban, amelynek az a célja, hogy a nép maradjon befogadva, veszedelem kísérletnek nevezhető egy olyan gazdasági program, amelynek átmeneti célja munkanélküliség előidézése.

véglegesen, néhány száz ember bűsüt mond az országban. Járjanak szerencsével. Más azonban a helyzet a bevándorlással. Az olék befogadása terén forradalmi változásokra van szükség ahhoz, hogy a gazdasági program is sikerüljön és az új olék is elhelyezkedjen.

mellett. A bevándorló tömegek váltak a nagy vásárlókká, ők vették a bútort, a ruhaneműt, a fridzsidert, a rádiót és a képet a falra. Izraeli bevándorlás... te gazdaságilag virágzó országgá, de a bevándorlás okozta azt is, hogy a gazdasági élet egyoldalúvá vált, ami magával hozta az infláció veszélyét.

Elmultak azok az idők, amikor a zsidónak nem volt más választása, mint Izrael. Itt élünk, halunk kell, ezt az igét ma már zsidóknak tekintik olék és vátiokok egyaránt. Milyen példát lát maga előtt az újbevándorló, ha néhány napig szemlélődik az országban?

Unnepélyes külsőségek között osztották ki a mult héten a tel-avivi Milo klubban az AKUM, az izraeli írók és zeneszerzők társaságának ezévi díjait. Az egyik jutalmazott a magyar országi származású Mordechaj Avi Saul. Felkerestük tel-avivi lakásán, hogy ismerjük a díj elnyerésének körülményeit.

tem ezzel a jelzővel keresztelt hősömet. Azokat, akiket nem rontott meg a barna áradás. Nem jár nekik különös elismerés. Kötelességüket teljesítették. A többiek maradtak hűltem emberi kötelességükhöz. Olvastam a bírálóbizottság véleményét Avi Saul könyvéről. Elragadtattam sorok: „A szerző mélyreható, realista ábrázolással állítja elénk figuráit. Nem tudott arulkodni fájdalom és ámulásán, hogyan kerülhetek emberek ilyen mélyre, hogyan vetkőzhetnek ki mi-voltukból. A könyv millió-festése hűséges, ábrázolási módja megkapó, stílusa árnyalt és mélységesen kifejező.”

„Az író örökké tartozik”

Mordechaj Avi Saul új könyve díjat nyert

Utazása... 600 utassal a érkezik Haifák között van Zürich polgármestere, akik a örümmel vendégei Pontec francia mint katonai ett szolgálatot n, majd Kairó-ból a francia nők adjutánusa

— Milyen műre kapta a díjat? — „Sirjaim” című regényem nyerte a díjat. — Mikor jelent meg a könyv? — Még a kézirat sincs teljesen készen. Illetve készen van, de még csiszolásra vár.

A borulató Wells H. G. WELLS, a híres angol regényíró egyszer barátjával alapított „The New Review” volt a címe, amely nagyon rosszul ment. Egy alkalommal nagyon borulató hangulatban, egy vendéglő teraszán sörözött szerkesztő-társával, amikor egy temetési menetet vonult el előttük.

díjban. Nagy volt a meglepetés. — Örülök, hogy nem adtam semmilyen lehetőséget az elfoglaltságra, a részrehajlásra. Nem én kaptam a díjat, hanem a könyv... — Most min dolgozik? — Nagy fába vágtam a fejszém. Az 1929-es véres arab megmozdulások történéseit írom meg. Testes regényben. Egy évig tartó munka lesz. A legtöbb történeti forrásom egy magyar származású zsidó, dr. Eljahan Blum. „Savú dáim Bjárusalámjím ubó Erec Jiszráél” című kötet. Ugyanis azokban az időkben semmilyen más forrásom a fent említettek és emlékeimen kívül nincsenek.

alások földalatti... (STA). — Az kard írja, hogy pénzeszopornak 40 millió font-nakcióit kölni tel-avivi föld-építésének vál ef Segal, az társaság meg rnapat Izraelbe ötvetöten pedig ck, a konzor- Izraelbe indult, sokat folytat- al kijelentette, kereskedelmi ud a konzor- ségéről, ame- t, mert a meg tós mértékű biztosítana ak.

— Milyen terjedelmű a könyv? — Nyolc-tíz iv lesz végső formájában. Kisregény. — Mióta dolgozik rajta? — 1947 óta élt bennem a téma, amikor csakúgyan az enyéim sorsa után kutattam Magyarországon. Tehát azóta foglalkoztat a téma. Technikailag néhány hónap alatt írtam meg a regényt. Hat kötetre való jegyzetem volt hozzá, de az anyag az évek sodrában egyre tömörödött, egyre sűrűbbé vált. Így lett belőle kisregény.

— Biztos vagyok benne, hogy most is egyik előfizetőnket temetik. z. d.

— Vezettem én kérem, veztettem — dadogta a parfümériás —, de elvesztek a könyvek, elvesztek... — Már hogyan veszték el? — Nem is tudom... Egy szép nap nem találtam őket... Egész nap kerestem a lakásban, vagyis mit beszéltek, az üzletben, de sajnos... a könyvek úgy látszik eltűntek... vagyis elvesztek, tudomisen... Igazán sajnálom, talán ez évben emlékeztetből fogom bevallani a bevételimet, úgyszólván gyenge évem volt, úgyszólván nem kerestem egy fillért sem...

Nem tartottuk nagy szerencsétlenségnek, hogy a kis Izraelből, amely másfél millió zsidót fogadott be 18 év alatt, ugyanezen idő alatt az olék tíz százaléka másutt keresett magának új hazát. Most sem azon keseregünk, hogy amíg a nemzetgazdaság átrendezését, — reméljük teljes sikerrel — végrehajlják, elveszítjük az elégedetlenkedők egy részét. Mindent el kellene követni ugyan azért, hogy türelemre intsek őket, de az ország nem megy tönkre, ha átmenetileg, vagy

— Az író örökké tartozik és mindig igyekszik törleszteni. Ezzel a könyvemmel tartoztam az enyéimnek és tartoztam azoknak a keresztényeknek is, akik a szörnyűséges időkben emberek maradtak. Nem szeretem a kifejezést: „népek jámbora”. Soha nem illet-

Vásároljon közvetlenül a kárpitosnál DUPLA-, SAROK- ES SZALONSZAPAK, FOTELEK KÉSZEN ES RENDELÉSRE KÖPF LAZAR és FIA FEL- AVIV Gordon-u. 29.

BIZALOM KÉRDÉSE

Irta: Kishont Ferenc

Ervinke ült a kávéház mélyén és feketéjét kavargatta. Szemben vele az öreg parfümériás, Stockler tordelte a kezzeit:

— Minden évben ugyanaz — nyögte a szerencsétlen —, augusztusban összecuklok. — Evidens — jegyezte meg Ervinke —, az adóbevallás. — Ez az. Ebben a hónapban kell benyújtani a könyveimet az adóhatóságoknak. És én előre tudom, hogy megint nem fogják elfogadni... — Csalmi tetszik a Stockler úrnak? — Nem, sajnos menthetetlenül gyáva vagyok. Hiszen éppen ez a lesújtó az egészben, hogy a könyveim az utolsó számig helyeznek és mégis minden évben visszautasítják a más-háchnaszánál, hogy „nem kielégítő”, „hiányos” és „pontatlan” meg ilyesmik. Mit csináljak, Ervinke úr, mit csináljak? Ervinke csendesen csóválta a fejét: — Az Isten szerelmére, Stockler úr, maga úgy viselkedik, mint egy gyerek. Veszi a könyveit, benyújtja uk-muk-fuk az adóellenőrnek és aztán elvárja tőle, hogy vakon elfogadjon mindent. Hol ő maga, Stockler úr — Európában? — Az öreg Stockler nehezen lélegzett. Közel volt a síráshoz. — Esküszöm, hogy a könyvek rendben vannak — nyöszögte —, mit csináljak, hogy higgyenek nekem? Ervinke a füstös mennyezetre szegezte tekintetét és egyideig hallgatott: — Stockler — kérdezte végül —, vannak odahaza ágyhuzatai? —

A továbbiakban minden tervszerűen folyt le. Az öreg Stockler rövid, intenzív kurzust kapott Ervinke-től, majd jelesen leviszágzott. Azon a borongós reggelen elment az adóhivatalba, kihallgatást kért a főellenőrtől és leült vele szemben: — Adoni — mondta lesütött szemekkel —, az elmúlt évben nem veztettem könyveket... — Mi az, hogy „nem veztettem könyveket”? — osattant fel a főellenőr. — Hiszen maga köteles könyveket vezetni, Stockler úr! — Vezettem én kérem, veztettem — dadogta a parfümériás —, de elvesztek a könyvek, elvesztek... — Már hogyan veszték el? — Nem is tudom... Egy szép nap nem találtam őket... Egész nap kerestem a lakásban, vagyis mit beszéltek, az üzletben, de sajnos... a könyvek úgy látszik eltűntek... vagyis elvesztek, tudomisen... Igazán sajnálom, talán ez évben emlékeztetből fogom bevallani a bevételimet, úgyszólván gyenge évem volt, úgyszólván nem kerestem egy fillért sem...

Am a főellenőr sem mai gyerek. Félíg lehúnyt szempillái alól éles oldalzó pillantást vetett a nehezen lélegző adóalanyra: — Köszönöm, Stockler úr — mondta fagyosan —, elmehet. Még visszatérünk önre!... —

A nyomozó osztály emberei a korareggel órákban érkeztek. Felmutatták írásos utasításukat és aprólékos kutatást rendeztek Stocklerék lakásában. Az egész úgy nem tartott tovább egy órácskánál. A hálószobából csakhamar felhangzott a rekedt fúvítás: — Megvan! — Az egyik nyomozó, a soványabbik, ott állt az ágyhuzatok előtt és húzta ki a vastag filzeti könyveket a szekrényből: — Ugy látszik mégsem „tűntek el” a könyvek, Stockler úr! — sziszegte a soványabbik. — Vizsgálatásra a bíróságon! —

Az ügyész éles hangnemben fejezte be vádbeszédét a bíróság előtt: — Ezek a Stockler-parfümériás gondosan eldugott üzleti könyvei! — emelte fel hangját a kormányzat képviselője. — Stockler úr azt gondolta, hogy megelégszünk neveltséges adóbejelentésével és lemondunk a valódi könyvek felkutatásáról! Igen tisztelt bíróság, az állami adóhatóságok, melyeket szerencsém van e fórumon képviselni, a legnagyobb nyomatékkal követelik, hogy a vádlott a megtalált könyvek alapján fizesse az elmúlt évi jövedelmi adóját, miután csak ezek a könyvek tárják fel teljes valóságukban Stockler úr igazi bevételeit! — Az öreg Stockler ott ült a vádlottak padján és szeméből hullottak az örömkönyvek: — Hisznek nekem — suttogta érthető megindultsággal —, végre hisznek nekem! —

A jó Isten áldja meg mind a két kezével — hálálkodott az öreg parfümériás Ervinkének —, igazán olyan boldog vagyok, valósággal visszaadta a hitemet az emberekben. A könyveimnek minden egyes számadatát vita nélkül fogadták el, a valóságban át sem nézték, csodálatos! Higgye el, Ervinke úr, nem is bánom, hogy kivetted rám azt a kis bírságot a könyvek eldugásáért... Ervinke szürszölgölte az eszpresszót: — A bizalomért — mondta — fizetni kell. — Kétségkívül — bólogatott az öreg Stockler álmodozó arckifejezéssel. — És a következő évben úgyis csak a jövedelemnek a felét jegyzem fel a könyveimbe. Már találtam is a számukra egy szenzációs rejtékhelyet. A matracok alatt... —

KÜLFÖLDI KALANDOK

Az őszi chamszinok beálltával, megkezdődött az izraeli turisták tömeges hazavándorlása az európai kontinensről. Miután mindenki megállapítja az ősi igazságot, hogy „mindenütt jó, de legjobb otthon”, a kényszerajándékokkal együtt („Egy kis souvenir, igazán csekélység” — „Cuki, de igazán felesleges volt”) megkezdődik az élmények, apró sztorik kipakolása is. Ezekből a külföldi kalandokból következtek egy kis kaleidoszkóp — a sztriket egy szombati ötérai teán gyűjtöttem össze, amelyet a hazatérők tiszteletére adtunk, szerény sikunakásunkban.

A RABLÓK VÁROSÁ

Középkorú házaspár, késő nászútra indultak Olaszországba. Tizennyolc éve, hogy alijáztak, azelőtt sohasem jártak Nyugat-Európában. Szakértő libetrotterek előzőleg lelkükre kötötték, hogy Olaszországban nagyon virágzó az üzlet, különösen Nápolyban, „a rablók városában”. Képzelték, ott van egy bohapiac, amelyet hivatalosan is úgy hívnak, hogy „Rablók piaca”.

A világgárók tanácsára, az asszony varr egy nyakba akasztható kis vászonzacskót, amelyet „cidáklí”-nek kereszteltek el. A férj egész úton az inge alatt fogja viselni. Abban tartják a kitult mesesvalutát, amelyet csak szukszeszive váltanak be, a napi szükséglet szerint. A viselet kényelmetlen, a kövér zacskó kidudorodik a hason, váltás előtt, diszkretnen, valami félreest helyen kell kibombolni, hogy ne lássák, de hát fő a biztonság.

A nápolyi kikötőben taxik bérelnek és egyenesen a vasútállomásra hajtatnak. Ott kiderült, hogy a három koffer közül egy — az asszony vadonatúj ruháival — máris hiányzik.

Képzelték a lelkiállapotomat — trillázik a szóvivő és lesi a hatást.

— Te jószágos ég! Szörnyű! — sopánkodik a kórus.

Mit volt mit tenni, vissza a taxiba, vissza a kikötőbe és képzelték... a koffer ott áll árván a rakparton és a kutya se nyúl hozzá!

A rablók városa! Ha, ha! — Oriási! Micsoda mázli!

Nagy emberek mosolya

JAMES A. FARLEY, aki fiatalabb korában fontos politikai szerepet töltött be az Egyesült Államokban és legutóbb 1933-tól 1940-ig Amerika postaiügyi minisztere volt, nincs nagyon megelégedve mostani pozíciójával, amit így jelöl meg: „nagyra-becsült nyugalmazott politikus.”

Legutóbb ezt mondta egy újságról:

— Egy ember életében három korszakot különböztethetünk meg: a gyermekkor, a férfikor és azt a korszakot, amikor az emberek azt mondják neki: Jaj, de jól nézel ki!

MARCO PRAGA olasz drámaíró és kritikus levelet kapott egyszer egy fiatal színműírótól, akinek darabjáról kedvezőtlen kritikát írt.

A levél így szólt: „Tisztelt Praga úr! Elolvastam darabomról írt kedvezőtlen kritikáját és azon nyomban húsz lírát küldtem a római gyengeelméjűek intézetének.”

Marco Praga ezt válaszolta a levélre:

„Tisztelt Uram! Csak helyeselné tudom nemeselekedtet. Ez az első alkalom, mikor egy haszontalan színdarabot baszon származik a szenvedő emberiség javára.”

Egy órával később a Gárdos-házaspár éktelen dörö-

— Momento. Ezzel szemben, egy héttel később, „civilizált” Milánóban ellopták a „jem pénzárcaját! Vagy 40 dollár volt benne, olasz lírában.

— Rémes! — zengi a kórus.

— Igen... de szerencsére a valutatartalék zöme még megmaradt... a cidákliban!

ISMERKEDES A BUSZBAN

A következő sztori Dán Ofry kollégám copyright-ja. Színhelye München, ahová felesége, Veruka kérésére két napra átrándultak, mert Vera szemorvos és Bajororszag fővárosában tartották a nyáron a szemorvosok nemzetközi kongresszusát, amely szakmai szempontból tanulságosnak ígérkezett.

A megnyitó ülés után, az Ofry-házaspár felszáll az autobuszra és megtárgyalja a látottakat-hallottakat. Egy-egy szerszák odalép hozzájuk egy kolléga és formálisan bemutatkozik:

— Dr. X.Y. vagyok Budapestről. Önök is magyarok? — Nem — válaszolja Ofry koma. — Mi nem vagyunk magyarok.

— De hiszen olyan szépen beszélnek magyarul...

— Lehet, de mégsem vagyunk magyarok.

— Ahá — mosolyog az illető — ahá, szóval maguk is svábok!

DÖRÖMBÖLNEK AZ AJTÓN

Ugyancsak München. Szeretlők: kolléganóm, Gárdos-Schwarz Alice, a „Jediot Chádásot” haifai tudóstója és férje, Eljáhu Gárdos, a chederai zenekonzervatórium igazgatója.

Párizsból Bécsbe tartva a híres „Mozart” gyorsvonaton, egy erős késődélután, megszakítják az utat Münchenben. Zuhog az eső, fáradtak. Leteszik a nagy-koffert a pályaudvar ruhatárában és mindössze egy kis neszeszerrel elindulnak szállást keresni. Minden szálloda telve, még azok is, amelyekben a pályaudvaron kifüggesztett idegenforgalmi útmutató szabad helyeket jelzett.

Végre találtak egy megre-drágát, nem messze az állomástól. A portás rideg, előre követeli a pénzt... mert bőrrond nélkül érkeztek. A szobában kipakolják a neszeszert és elindulnak a városba, nem a nevezetességek érdekében, hanem egy vendéglő, ahol megvacsorázhatnának. Minder zsúfolásig tömve és ahol találnak helyet, nem győzik kivárni a rendelést.

Végre találnak egy állóbüfét, ahol a görög-török „Gastarbeiter” személyzet röpké negyedóra után már eléjük is teszi a tormasvirslit bajor sörrel. Visszatérve a szállodába, kiderül, hogy a kulcs nem illik a szoba ajtajába. Micsoda jeke-organizáció!

Le a gorbomba portáshoz, ak. értésükre adja, hogy közben „átköltöztették” őket egy másik szobába. Elrejtették ugyanis, hogy az ő szobájukat előzőleg már kiadták. A londoner majd megmutatja az új szobát.

Elindulnak a londoner felkutatására, de az nem hajlandó vállalni a kalauz szerepét. Nincs ideje. Végre megtalálják önállóan. Ott a neszeszer is, tartalma össze-vissza dobálva. A londonernek ügylátszik még ahhoz se volt ideje, hogy rendesen visszarakja a dolgokat és becsukja a táskát.

Alice kolléganóm, aki nem ijedős természet, fogja magát és panaszt emel a portásnál. Micsoda bánásmód ez — turistákkal? Ez már mégiscsak sok! A portás nem tesz különösebb erőfeszítést, hogy elküzdje magát, de azt nagy lelkesen elismeri, hogy... a londoner udvariatlanul viselkedett.

Egy órával később a Gárdos-házaspár éktelen dörö-

bőlésre riad fel. Azt hitték, hogy a Gestapo.

— Ki az? — kérdezi Alice kábultan.

— A londoner! — kiáltja egy éles hang az ajtó mögött.

— Mit akar?

— Ich bitte mich entschuldigen! — pattogja, majd ószszévágja bokáját és katonás léptekkel elmasirozik a folyosón.

MI AZ, HOGY K.N.?

Ez is velük történt — Pesten.

Felszállnak egy gyanusán üres villamoskocsira — a középső vagonba — egy háromszerevényen. Artatlanul jegyet akarnak váltani, de az illetékes közeg — egy természetellenőrnő — éktelen patallát csap.

— Nem látják, hogy ez egy „K.N.” kocsi?

— Nem — gyöngy meg töredelmesen Eli, aki Ceglédre született, Bécsben nevelkedett, harminc éve Chederán chaluckodik, de még korrektil beszéli Ady nyelvét.

— Idegenek vagyunk. Mi az, hogy K.N.?

— Krausz Náftáli? — koc-kázatom meg, mint háziga-zda, enyhe derűtség közepette.

— Szó sincs róla — magyarázza Eli. — K.N. annyi, mint kalauz nélkül, s ezekre a kocsiakra csak bérletjegyek, vagy szabadjegyek szállhatnak fel.

— Egyébként — meséli Alice — a határon, a szállodában, mindenütt, ahol kézbe vették az útlevelemet, mindig magyarul beszéltek velem. Valószínűleg a Gárdos név miatt...

— Azószér — vágok közbe ismét a háziga-zda előjogán — talán a Schwarz név miatt!

BALALAJKA...

Geula Giltól hallottam, a sztárrá serdült csapatú énekesnőtől, az akkói „szabad-téri játékok” záróelőadásán, egy orosz népdal bekonferálása alkalmából:

— A következő dalt nem gitár, hanem balalajka-kísérettel kellene énekelni. Dán (és rámutat egyik partnerére) vett egy balalajkát a Szovjetunióban, de technikai okok miatt nem használhatja. Ugyanis... lefoglalta az izraeli vámhivatal.

Mint a bevezetőben megállapítottuk, mindenütt jó, de legjobb otthon.

Szekely István

„HATÉVES KISLÁNY OTTHONT KERES”

Dr. Burg népjóletai miniszter intervenciója eredményeképpen otthont találtak a ritka bőrbajban szenvedő, szülei által kitagadott kislánynak

Rövid idővel ezelőtt, a ros-hásáná és jom-kipur közötti napok egyikén, azonos szövegű hirdetés jelent meg a héber napilapokban: „Hatéves kislány otthont keres.” Mint több kiderült, a hirdetést a népjóletai minisztérium illetékes ügyosztálya adta fel és mögötte egy, a maga nemében egyedülálló ember tragédia húzódik meg, amelyben a szülők primitívizmusa jóformán halálra ítélte egy hatéves kislányt — csupán azért, mert az egy ritka, a jelek szerint gyógyíthatatlan bőrbetegségben szenved.

A kislány születése után azonnal kiderült, hogy bőre nem stabil, állandóan hámlik és ezért rendkívül érzékeny a külső infekcióra. A betegség nem ragályos, de a kislány állandó ápolást, mosást igényel, ezenkívül pedig esztétikailag is elrettentő a külseje.

Csak tisztára mosott kézzel, finoman szabad megérinteni a kislányt, mert a hus százszerora érzékenyebb, mint a bőr és így teste felett állandóan a fertőzés Damoklesz kardja lebeg. Naponta legalább egyszer langyos vízzel kell meg kell mosni az egész testet, utána pedig különböző zsírokkal és gyógykezelésekkel kell kenni, a fájdalom enyhítése céljából.

Amikor a szociális gondozónő megmagyarázta az anyának, hogy minden nap legálább egyszer fürdetni kell a gyermeket, ez kerek kijelentette, hogy hozzá sem hajlandó nyulni. Amikor felajánlották neki, hogy ingyen gyermekgondozót küldenek, kerek kijelentette, hogy nem fog vele együttműködni. Távolítsák el a kislányt a házból — követelte.

Három napi HOZZÁ SEM NYULTAK

Az asszony azzal is érvelt, hogy nem hanyagolhatja el a két egészséges gyermekét az egyetlen beteg miatt. Közben a családi harmonia is megrendült, amennyiben férj és feleség egymást vádolták az azzal, hogy a másik fél ősei között volt valaki, aki ebben a korban szenvedett és akitől ez átöröklődött.

Végül úgy oldották meg a kérdést, hogy az egyik asszony-szervezet önkéntese utazott el minden nap Jeruzsálemből a család lakhelyére, hogy ott megfürösse és bekenje a szerencsétlen kislányt. Ros-hásáná ünnepén azonban, összekötötték a hiány, három napig nem utazott le az önkéntes munkát vállaló asszony, az ünnepet követő napon pedig szánalmas állapotban talált a szerencsétlen kislányt. Három napon át senki sem fürösztötte, senki sem váltotta ruháit és csak úgy odadobták neki va-

lami ételmaradékot, mint az udvarban lézengő macskáknak.

A szociális gondozónő és a népjóletai hivatal ekkor belátták, hogy a kislány nem maradhat tovább a szülői házból. Az esetet dr. Burg népjóletai miniszter tudomására hozták, aki utasítást adott, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy egy megfelelő család elvállalja a szerencsétlen kislány gondozását. Itt azonban nem lehetett csak úgy egyszerűen választani, azoknak a családoknak a listájából, akik közölték a népjóletai minisztériummal, hogy megfelelő anyagi ellenszolgáltatás ellenében hajlandók vállalni elhagyott gyermekek gondozását. Egy különleges esetről volt szó, amely különleges kvalitással rendelkező családot ígért.

KÉT HÉT ALATT — 100 LEVÉL

Igy a népjóletai minisztérium precedenst teremtett, amikor első ízben fordult a nagyközönséghez sajtóban közzétett hirdetés útján. A hirdetés szövege lakonikusan csak ennyi volt: „Hatéves kislány otthont keres.”

— Ha tizen jelentkeznék, sikeres lesz az akció — mondotta dr. Burg miniszter a hirdetés feladásának napján.

Aztán megtörtént a csoda és két hét leforgása alatt mintegy száz levél érkezett a népjóletai minisztérium címére. Különböző rendű és rangú, különböző galutokból származó és különböző társadalmi rétegekhez tartozó családok közölték, hogy örömmel elvállalják a kislány gondozását. Az indokok is különbözőek voltak. Az egyik például azt írta, hogy családjában is volt már egy hasonló eset és az illető az általa nyújtott sikeres ápolás eredményeképpen rövidesen meggyógyult. Egy másik levél írója — nyilván hagyományrövid, vallásos ember — elsőrendű fontosságu micvának tekinti a kislány gondozását, az elvállalását. Egy gyógy-szertár tulajdonosa írásban kötelezte magát, hogy díjmentesen ellátja a kislányt az összes szükséges gyógy-szerekkel.

A levelek tovább özönlöttek a népjóletai minisztériumhoz. A szociális gondozók a napokban már meg is kezdték a levélről látogatást, hogy a személyes beszélgetés tapasztalatai alapján válaszítsák ki a legmegfelelőbb családot, ahol a beteg kislány legalábbis lelkileg meggyógyul.

Megjegyzendő, hogy egyes orvosok véleménye szerint, nincs kizárva, hogy a betegség pszichológiai eredetű és a gondos, szeretetteljes ápolás esetleg megszüntetheti magát a kórt is.

A BNEHERZL közleményei

Levél cím: POB 4472

★

Ezúton hívjuk meg kedves tagjainkat és barátainkat, valamint az egész magyar jsvut nagyszabású évadnyitót „ÉLŐ UJSÁG”

estünkre, melyet 1966 október 16-án este fél 9 órakor, Ibn Gvirol 68. sz. alatt rendezünk az Új Kelet munkatársai részvételével.

Közreműködnek: Ben Saul (Kardos) Jozsef: „Mi húzódik meg a futball-sport botrányai mögött?”

Bécsi György: „Igy beszélnek ma Európában”

Rüssel Mordecháj: „A „másik Németország” izraeli prókátorai”

Konferál: dr. Benedek Pál

Kérjük, minél szélesebb körben jelenjen meg ezen a mindenkit érdekelt estén.

JEHUDA NEUMANN

FINOM FAMUNKÁK

VÁLASZFALAK

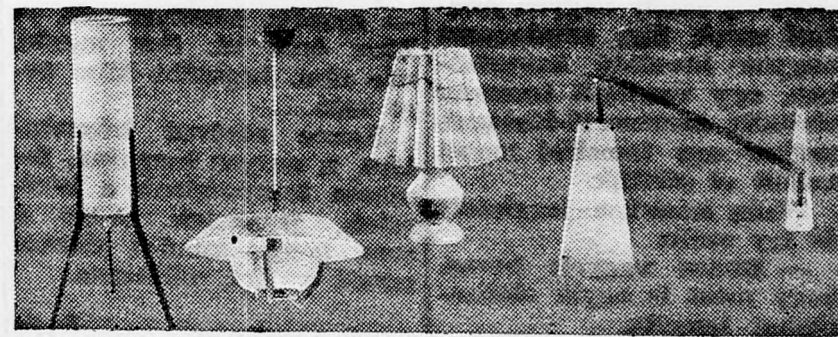
Dekoratív válaszfalak szobák kettéválasztására, a hall és a lakószoba elosztására, stb. A falak a lakáshoz a szoba méreteihez és a bútor stílusához alkalmazva.

LÁMPÁK

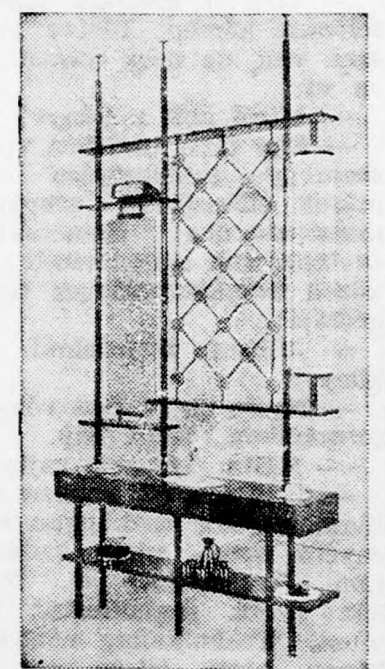
Csillárok, lámpák nagy választékban, modern és klasszikus stílusban, különböző árnyalatú fák felhasználásával.

KÜLÖNFÉLE BUTOROK

büffék, bárók, könyvszekrények, íróasztalok, hall-berendezések, polcok, kitűnő teak-, paliszander- és diófából.

Készárúk raktáron, nagy választékban. Kivitelezünk minden munkát a vevő kívánása szerint, valamint a lakberendező tervei után. Látogassa meg kiállító terminket, gyárunk mellett, Tel Aviv, Emek Jiszraél u. 19., telefon: 822624. Nyitva minden nap este 7 óráig, megszakítás nélkül.

AMI

„Vegyünk példát val kritikálják náru vényt, s ugyancsak koznak az új törvény kozók jóvoltából —

Egyszerű szavak a következőket mond

Vegyünk példát hagyjanak fel azzal ges boncolásokban j az amerikai kórház boncolás csak a legy kának jó — miért i rika ezen a téren is Izráellel ellentétben vel a patológus azt nyek értelmében, a szabad boncolni. Ja szegi. Miért nem bizto az alapvető emberi

Logikus érvelés lesz érdektelen közé kai helyzettel. Info zott adatok alap den kétségen felül a információ előadás szájából, Jeruzsálem országos főrabbiika ország legkiválóbb talódott.

New-Yorkban s

Három évvel ezel toszabban 1963 júni és július 1-én, a jer Moszad Háráv Kuk-beli Tan („Torá Sel szeminariumának k — kétnapos ország resszust szentelt a „Táhárot” néven ny tott hatodik sorozat előadók között szere Untermann, Ráv Ze Vogelman, Ráv F rabbinikus világ tó kiválósága.

Minthogy a Talm a sorozata magában a halott körüli te get és az ebből ad chikus problémák Moszad Háráv Kuk ge úgy határozott, szerűsége miatt, a sok egyrészt é a b kérdésének szenteli. célból vendég-előadó hvt a Dr. Imánuel vits new-yorki ort bit, aki a kérdés sabb szakértője vilá latban is. Ráv Jaka akít azóta a Brit E főrabbiának vál meg — „A halot problémája elmélet gyakorlatban” cím totta meg előadását a Moszad Háráv Kul

Vasfüggöny a

„Ugy vélem — Ráv Jakobovits — kérdés taglalásáho igyekeznünk kell n tani annak kereteit, leebb perspektíváb suk azt. Ez a szomo jelenleg nem a polg ra vonatkozó egye mint ahogy nem tis lási úgy sem. Ebb désből amolyan va lett, amely elválasz bikart az orvosoktó a tudománytól által zal a szoros ka szemben, amely a rabbiság és a gyógy zött fennállott és tékben hozzájárult és az általános ku lődéséhez, annak hadnak a révén, a századokon át a rab teljesítése mellett, orvosként is működ keserűség, harag é nös gyűlölet jellem bök és az orvosok k szonyt. Az évszázá monikus együttműk

Zsidó kórház,

Ráv Jakobovits e folytatja:

„Mint mondtam kában is fennáll a jöllehet ott nem o mint itt. Még nem h arról, hogy utcai za lettek volna emlat hogy kormányválsá

Ami a közéleti vihar mögött meghúzódik (IV.)

AMERIKÁBAN IS BONCOLNAK...

Jakobovits főrabbi beszámolója arról, hogy New-York nyolc zsidó kórházában már 1958-ban a halottak 50 százalékát felboncolták. Mit követelnek Izraelben az „amerikai olék és turisták” nevében?

„Vegyünk példát Amerikáról!” Ezek óta ezzel a jelszóval kritizálják nálunk az érvényben lévő boncolási törvényt, s ugyancsak az amerikai példára hivatkozva, hadakoznak az új törvényjavaslat ellen, amely — éppen a hadakozók jóvoltából — jelenleg a Kneszet lomtárában fekszik.

Egyszerű szavakra átültetve, ez a felhívás körülbelül a következőket mondja:

Vegyünk példát Amerikáról — és az izraeli kórházak meggyanak fel azzal a barbár gyakorlattal, amely a tömeges boncolásokban jut kifejezésre. Mert kétségtelen, hogy az amerikai kórházak színvonala magas, mégis, halottak boncolás csak a legtrágabb esetben fordul elő. Ami Amerikában jó — miért ne volna jó nekünk? Különben, Amerika ezen a téren is a jogállam és a demokrácia mintaképe: Izraellel ellentétben náluk a halott nem szabad préda, akivel a patológus azt tesz, amit akar. Az amerikai törvények értelmében, a rokonság hozzájárulása nélkül nem szabad boncolni. Jaj annak az orvosnak, aki ezt megszegi. Miért ne biztosítsa Izrael állama is polgárainak ezt az alapvető emberi jogot?

Logikus érvelés, nemde? Éppen ezért úgy véljük, nem lesz érdektelen közelebről is megismerkednünk az amerikai helyzettel. Információink lelkiismeretesen összegyűjtött adatokon alapszik, úgyhogy megbízhatósága minden kétségen felül áll. Azt is hozzá kell tennünk, hogy az információ előadás formájában hangzott el ortodox rabbi szájából, Jeruzsálemben, olyan közönség előtt, amely — az országos főrabbiakkal és a jesiva-vezetőkkel az élen — az ország legkiválóbb rabbijából és talmudtudósából rekrutálódott.

New-Yorkban sem oldották meg a kérdést...

Három évvel ezelőtt, pontosabban 1963 június 30-án és július 1-én, a jeruzsálemi Moszad Háráv Kuk — a Szóbeli Tan („Torá Sebál-pe”) szemináriumának keretében — két napos országos kongresszust szentelt a Talmud „Táhárot” néven nyilvánított hatodik sorozatának. Az előadók között szerepelt Ráv Untermann, Ráv Zewin, Ráv Vogelmann, Ráv Fink és a rabbinikus világ több más kiválósága.

Mint ahogy a Talmudnak ez a sorozata magában foglalja a halott körüli tevékenységet és az ebből adódó halálchikus problémákat is, a Moszad Háráv Kuk vezetősége úgy határozott, hogy időszerte miatt, az előadások egy részét a boncolások kérdésének szenteli. Ebből a célból vendég-előadóként meghívta dr. Immanuel Jakobovits new-yorki ortodox rabbit, aki a kérdés legalapvetőbb szakértője világszerte is. Ráv Jakobovits — akit azóta a Brit Birodalom főrabbijának választottak meg — „A halottboncolás problémája elméletben és a gyakorlatban” címmel tartotta meg előadását, amelyet a Moszad Háráv Kuk, a kongresszus elhangzott többi előadással együtt, kinyomtatott. Ebből a kötetből idézzük szövegszerűen az Amerikára vonatkozó adatokat.

Vasfüggöny a rabbi és az orvosok között

„Úgy vélem — folytatta Ráv Jakobovits —, mielőtt a kérdések taglalásához fogok, ügyekezni kell megállapítani annak kereteit, hogy szélesebb perspektívában láthassuk azt. Ez a szomorú kérdés jelenleg nem a polgár jogaitól, hanem a polgár jogaitól való elvonástól, azaz a tudománytól álltálban. Azaz a szoros kapcsolatban szemben, amely a multban a rabbi és a gyógyászat között fennállott és nagymértékben hozzájárult a zsidó és az általános kultúra fejlődéséhez, annak a tudós hadnak a révén, amely évszázadokon át a rabbi funkció teljesítése mellett, gyakorlati orvosként is működött — ma Reserüség, harag és kölcsönös gyűlölet jellemzi a rabbi és az orvosok közötti viszonyt. Az évszázados, harmonikus együttműködés után

oda jutottunk, hogy bizonyos körök ma goncszoknak nevezik az orvosokat, akik a zsidóság szentségeit megáldozták. Ugyanakkor a tudósok azzal vádolják a rabbiakat, hogy kerékkötői az orvostudomány fejlődésének és felemelkedésének, azaz a betegek és szenvedők megzámolatlanul legiói nem jutnak idejében hozzá az életmentő gyógyszerhez és orvosi kezeléshez.

A boncolások miatt az egész hagyományhű zsidóság ki van téve annak, hogy a haladás ellensége és olyan maradi tényezőnek bélyegzők, amely meggátolja a gyógyászat és a tudomány fejlődését. Sőt, mi több, örökös varázskörben forgunk: a Tóra bölcsői és a gyógyászati tudósok közötti egyenetlenség és félreértés miatt, nem született meg az a vallásos orvosokból álló új nemzedék, amely a Háláchá alapján és annak szellemében megoldhatta volna a kérdést.”

Zsidó kórház, ahol 70 százalékot boncolnak

Ráv Jakobovits ezután így folytatja: „Mint mondtam, Amerikában is fennáll a probléma, jóllehet ott nem olyan éles, mint itt. Még nem hallottunk arról, hogy utcai zavargások lettek volna emiatt, vagy, hogy kormányválságot idé-

Irta: SCHÖN DEZSÓ

kot. A boncolás során eltávolított szerveket az esetek 61 százalékában elégették. A boncolások százalékaránya kórházaiként változik és összefüggést találunk a boncolások mennyisége és az egyes kórházak vallási helyzete között. Így például okáért, míg az egyik kórházban 70 százalékra rug a boncolások száma, a legalacsonyabb számot az a két kórház mutatja, amely betegeinek csak kö-

AMERIKAI OLÉK PETÍCIÓJA

„... és ne legyen testünk szabad préda az állam kezében...”

ser kosztot nyújt és amelyben nyilván magasabb az ortodox betegek száma. Ez a körülmény utóbb súlyos problémát idézett elő. Figyelmeztetnek bennünket, amennyiben a vallási ellenkezősége miatt a boncolások százalékaránya csökkenne, a szűkebb kórházaknak a bejárásáért. Tudnunk kell ugyanis, hogy New Yorkban egyetlen kórház sem szolgálhat tanintézet gyanánt az

A gátlalom a törvény — törvény...

Ráv Jakobovits jelentéséből kiderülnek az alábbiak:

1. Az orvostudomány Amerikában nem elégszik meg külső vizsgálattal, anatómiai rajzokkal és plasztikfigurákkal, hanem ott is boncolnak. Az is tény, hogy a boncolások száma a new-yorki zsidó kórházakban, 1958-ban (!) elérte az 50 százalékot, ami azt jelenti, hogy az arány jóval magasabb, mint Izraelben — 1966-ban.

2. Az orvostudomány nincs hátrányos helyzetben amiatt, hogy Amerikában a boncoláshoz a rokonok hozzájárulása szükséges. A recept egyszerű: Az orvosszövetség nyomatot gyűjt a kórházakról, a kórház a rabbi, a rabbi a rokonságra. A rabbi a gyakorlatban „nehéz nyomás” ellen a legszükségesebb vallási körök sem tiltakoznak, aminek nyilván az a magyarázata, hogy a gátlalom a törvény ellen nincs apellátva. „Diná d'málchutá — diná”.

3. Vallási szempontból erősen kifogásolható a boncolás során eltávolított szervek elhamvasztása. Ráv Jakobovits jelentése ijesztő számról, 61 százalékról beszél. Tudvalevő, hogy Izraelben nincs krematórium, tehát ezen a téren ideális állapotok uralkodnak. Temetkezésnél kizárólag a Sulchán Aruch rendelkezései az irányadók.

4. Ráv Jakobovits nyíltan bevallja, hogy a boncolás kérdése Amerikában is akut. A vallásos körök dilemmája annál súlyosabb, mert az orvostudomány irányzata a boncolások kiszélesítésére mutat. Szükségessé teszi ezt a diag-

New Yorkban nemrég tízezer zsidó tüntetett, de nem az ottani (zsidó!) kórházakban uralkodó állapotok ellen. Még csak az ott divó halott-hamvasztásról, erről a Sulchán Aruch szerinti égbekiáltó bűnről sem esett szó. A tüntetők egyszerűen azt követelték, hogy Izraelben a Kneszet egyszer s mindenkorra, a törvény erejével vessen véget a boncolásnak. A szokásos fenyegetések sem maradtak el: Ha az izraeli kormány nem tér észhez idejében, legközelebb a Fehér Ház és az UNO elé vonulnak, nem is beszélve arról, hogy bejelentik a gyűjtőakciót, sőt tartózkodnak majd az Izraelbe való látogatásoktól is.

Sokat beszélnek mostanában New Yorkban egy Méir Birnbaum nevű baromfi-kereskedőről, akit fizeteli tevékenysége mellett egyetlen probléma érdekli: a boncolás elleni harc. Persze, ő sem küzd az amerikai, hanem az izraeli boncolások ellen. Birnbaum a nyáron Jeruzsálemben járt, ahol állítása szerint, a Chevre Kadisa emberei — a kabátzsebében elrejtett fényképezőgéppel együtt — becsémpészték a Hadassza-kórház hullakamrájába. Birnbaum egy egész sorozat dia pozitív felvételt készített. A filmet sikerült Amerikába ki-

Amerikai olék riadója

De lássuk, mit mond a petíció: „Embereinket nagyon megrendítette az, ami a megboldogult rebeca-nel, néhai Lea Kohen asszonnyal, kiváló jóbarátunk, Rabbi C. M. Há-kohen feleségével történt, akit halála után, szegyetlen módon meggyaláztak.

Az eset erősen felháborította embereinket, az Amerikából és az európai országokból származó olékat, mert hiszen katasztrófa (chász v'hállil) esetén mindannyian hasonló súlyos bánthatmazásoknak vagyunk kitéve. Egyformán vonatkozik ez úgy azokra, akik állandó letelepedés céljából jöttek ide, mint az ideiglenes lakosokra és turistákra, mert az érvényben lévő (anatómiáról és patológiáról szóló) törvény szerint testünk szabad préda, úgyhogy, Isten ments és őriz, felboncolhatják és darabokra vagdoshatják azt.

Nem tudjuk lecsendesíteni a vihart, amely embereink között dúl. Ez kényszerít bennünket arra, hogy nyílt levélben hozzuk köztudomásra az alábbi érélyes követeléseinket: Holttestünk ne legyen szabad préda az állam kezében; Ne rabolják el tőlünk a jogot, hogy testünk fölött önmagunk rendelkezünk; Törvényben lefektetett biztosítékokat követelünk arra vonatkozólag, hogy a fenti országokból származó olék nem boncolnak, csak olyan esetben, amikor írásban felajánlotta testét erre a célra, amint az a galuti országokban szokásos (a múlt az ázsiai Javában is); Küldjenek azonnali rende-

letet az ország valamennyi kórházához, utasítva azokat, hogy a pöttörvény megszávalásáig se boncolják embereinket — csak írásbeli hozzájárulás esetén —, amint azt fent kifejtettük. Amennyiben nem teljesítik követeléseinket, kénytelenek leszünk módot keresni, hogy idegen tényezők vadják meg jogainkat és óva intsük a gálutban élő testvéreinket... attól a veszélytől, amely akkor is fennáll, ha turistaként jön ide az ember, mert hiszen senki sem tudja, hogy mikor jár le az ideje. Es érélyes tiltakozást jelentünk be az ellen, hogy Izrael halottjait egyáltalán meggyalázzák. Az Örökkévaló segítségét várván —

AMERIKAI ÉS EURÓPAI OLÉK ÉS TURISTÁK EGYESÜLETE*

Nem szállunk vitába a nyílt levél szerzőivel, mert ennek a cikksorozatnak nem polémia a célja. Csak a tények ismertetésére szorítkozunk. Az olvasó kezében van Jakobovits főrabbi jelentése a new-yorki zsidó kórházakban uralkodó helyzetről. Mind össze az a teendője, hogy annak adatait állítsa szembe a nyílt levélben foglalt követelésekkel.

A következtetéseket a józan észre, az ösztinteségre, a becsületre, tiszta szándéokra bizzuk. *

(Cikksorozatunk 5-ik és egyben befejező részét lapunk jövő pénteki számában közöljük.)

Tanuljon nyelveket BERLITZNÉL

T.A., Nachlat Benjamin 2, tel. 56347 — HAIFA, Hechaluc 27, tel. 69265

Felnőtteknek: ANGOL NEMET

Diákoknak: angol az A,B,C-től a váv, zájnt, chet osztályig és a tet, jud, jud-álaf, jud-bét osztályoknak HORIZONS WIDE WORLD ENG. AMER. LITERATURE

CONVERSATION ANGOL és NEMET HEBER FRANCIA

A spandai fegyházból elbocsátott Albert Speer kezdeményezésére küldték Borba a magyar munkaszolgálatosokat

Amikor néhány nappal ezelőtt megnyitott a spandai fogház kapuja és több ezer főnyi ujjongó tömeg köszöntötte az onnan elbocsátott háborús bűnös, Albert Speer volt német birodalmi minisztert, a volt rab elegáns gépkocsiba szállt, s egy ugyan-csak elegáns berlini szállóba hajtatott. A szálloda külön-teremben újságírók várták Speert, akiknek kijelentette, hogy ezután nem akar politikával foglalkozni. Visszatért eredeti foglalkozásához: műépítész lesz. Minthogy ebben a szakmában korábban szép sikereit voltak, azóta már valószínűleg megrendeléseket is kapott s műtermében az öt jellemző alapsóval dolgozik az első terveken.

Bennünket, az Új Kelet olvasóit, Albert Speer alapsóval jellemezhető munkásságának egyik előző fejezete érdekelt.

Speer kérésére indította utnak annakidején a magyar kormány a zsidó munkásszázadokat a szerbiai Borba.

Hogy ott mi lett a sorsuk, azt valamennyien tudjuk. Kétségbe ismert azonban az akció megszervezésének és elindulásának története.

Speer és Baldour von Schirach szabadonbocsátását meg előző napokban dr. Robert Kempner amerikai zsidó ügyvéd, aki valamikor Németországban élt, és aki a nürnbergi bíróság előtt az amerikai hatóságok képviselte, mint az egyik fővédő, fontos kijelentést tett. Ha — mondotta dr. Kempner — a nürnbergi perek idején ismertük volna mindazokat az okiratokat, amelyek azóta előkerültek, úgy Speer és Baldour von Schirach aligha uszhatnák volna meg husz éves bűntetessel. Lapozzuk hát fel az egyik ilyen dokumentumgyűjteményt. Nézzük meg, mit mond egy pár hivatalos német akta Speerről, mint a bori rabszolgálatunka kezdeményezőjéről.

Néhány évvel ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a dési származású amerikai zsidó tudós, Randolph L. Braham két kötetben néhány száz német dokumentumot tett közzé, faksimilében. Ezek a dokumentumok kivétel nélkül a magyar zsidó tragédia részleteivel foglalkoznak. A könyvet 1963-ban a Magyar Zsidók Világszövetsége adta ki New Yorkban.

Rövid bevezetőn kívül Braham dr. minden kommentár nélkül közli a német hivatalos iratokat. És igaz is van. Mert azok önmagukért beszélnek. Megtudjuk belőlük, hogy már Magyarország német megszállása előtt, 1943-ban, a még független Magyarország és a Német Birodalom hivatalos szervei között élénk levélváltás folyt magyar-zsidó munkaerő német hadicélokra való felhasználása tekintetében. A német iratok jórésze igen tárgyilagos, adatszertű és csak a kor ismerője számára villan fel belőlük a reflektorfény, mely a magyar-zsidó tragédia egyes fejezeteit világítja meg.

A REISINGER VENDEGLŐ HEGYESHALOMBAN

Van azonban olyan akta is, amely a németeknek a zsidó munkásokkal kapcsolatos finnyásságáról tesz említést. Így 1943 április 5-én Ralf Günther SS-Hautsturmführer, aki a birodalmi biztonsági hivatalban Eichmann egyik segítőjére volt, és — aki valahol most is szabadon él — aggóató átiratot intéz Berlinből a Prinz Albert-strasse 8 szám alatti hivatalából, a német külügyminisztériumhoz. Ezt a Günthert egyébként baráti körben „Rassen Gün-

Irtta: Dr. Márton Lajos

ther"-nek becézték faji kérdések iránti különleges érzékenysége miatt. Nos, Günther Magyarországon beépített SD szervek útján bizalmas információkat kap arról, hogy a győri vasutvonal mentén mintegy 250 zsidó vasútépítő században dolgozik. Közöttük — mondja Günther átirata — sok az ügyvéd, a gyáros, a kereskedő és más intellektuel. Anyagi helyzetük jó. Megengedhetik maguknak, hogy Hegyeshalomra, szálláskörletük közelében naponta egyszer a Reisinger vendéglőben jó pénzért meleg kosztot kapjanak. Ez ellen még nincs kifogása Rassen-Günthernek. Am — mondja — a hegyeshalomi vasúttalomásra kell érkezniük ott szolgálatot tevő fajnémet vasúti tisztviselőknek, postásoknak és vámosoknak. Nem tűrhető el, hogy ezek a fajnémetek, akik szintén a Reisinger vendéglőben érkeznek, kénytelenek legyenek egy ugyanazon helyen ebédelni zsidókkal. A német kérésnek eleget téve a magyar hatóság persze megtette a szükséges intézkedéseket.

MUNKAERŐHIÁNY REVALBAN ÉS BORBAN

Más német iratok arról tanúsítják, hogy az Albert Speer legfőbb irányítása alatt álló német hadi építőmunkálatok az esztországi Revalban és a szerbiai rézbányákban munkaerőhiány miatt nehezen haladnak. A Todt-szervezet, Speer személyi alkotta, akkor már állandó képviselőt tartott Magyarországon. Ennek a bizonyos mértékig polgári jellegű rabszolgatartó német szervnek körülből tábornoki rangban lévő vezetőit Hauptfrontführer ranggal ruházták fel. Budapestben Neyher Hauptfrontführer Speer megbízta. Minthogy két független ország kapcsolatáról van szó, a budapesti jelentések a német nagykövetség útján jutnak el Berlinbe. Von Jagow nagykövet jelenti: „A Todt-szervezet itteni vezetője, Neyer, közölte a magyar hatóságokkal legutóbb folytatott tárgyalásai eredményét. A revali hajóépítő-dokkhöz, a magyarok semmiképpen sem akarnak munkásszázadokat rendelkezésre bocsátani. Ezzel szemben hajlandónak mutatkoztak 6000 zsidót zárt munkaszolgálatos egységekben, magyar tisztiek parancsnoksága alatt, a szerbiai Borban lévő rézbányákban a munkaerőhiány megoldásához vezényelni.

A fasiszta magyar kormány persze a zsidó munkaerőt nem csupán a hadicélok iránti lelkesedésből akarja a németeknek átengedni. Ellen-szolgálatként havonta 100 tonna tisztá réztartalom részéret kér. Fizetni ezért csak pengővel hajlandó.

SPEER JOVAHAGYJA AZ EGYZEMÉNYT

Reichsminister Speer egyik helyettese feljegyzést készít a főnökövel folytatott beszélgetésről. Megállapítja, hogy Borban 13 ezer munkásra van szükség. 3000 már oda is érkezett. További tizezret kell a magyaroktól kérni. De miért éppen a magyaroktól? A Speerrel folytatott beszélgetés feljegyzése ezt is rögzíti: A szerbekre nem lehet számítani, passzív rezisztenciájuk csökkenti munkájuk értékét. Különben is megszöknek és átállnak a partizánokhoz. Speer hivatala fordult a bolgárokhoz is, de Beckerle szófiai német nagykövet tárgyalásai eredménytelenek. A bolgárok nem akarnak Szerbiában dolgozni. Mint a sulyos helyzetből egyedüli kiút, tizezer magyarországi zsidó

bevetése mutatkozik elérhetőnek. Speerék kapcsolatba lépnek Jagowval, aki már jelentette is, hogy „a honvédelmi minisztérium illetékes urai máris beleegyeztek a kérés teljesítésébe.”

Háttra van még a magyar kormány polgári elemeinek meggyőzése és Jagow most ezen dolgozik.

Speer utasítja alantasát, hogy az ügyet szorgalmazza. Kéri, mozdítsák az akcióhoz Ribbentropot is, aki megfelelő kéressel forduljon a magyar külügyminisztériumhoz. Reichsminister Speer, a német hadigazdaság számára a réztermelést elengedhetetlenül szükségesnek látja, Jagow-ot, aki Budapestben közölte a magyar kormány-

A legújabb álsport:

„FOGD AHOL ÉRED...” - némi tulzássa

Hogyan győzte le Izrael Örökös Bajnoka, Joe Ben Kalifa, Oroszország Félelmetes Bikáját, Iván Sztrogoft?

A gazdasági válság és az annak kapcsán érezhető munkanélküliség, a jelek szerint kihátással van a sport, sőt még inkább az idezőjeles „sport” terén is. Ezt tapasztaltam a héten, a jád-éljájú kósárlabda-stadionban, ahol érdekes álsportrendezvényt néztem végig.

De ne vágjunk a dolog elébe. A múlt hét egyik napsugaras reggelén csegett a telefon a szerkesztőségi asztalomra. A drót másik végén egy mezzosopzprán beszélt a kagylóba, akinek hanghordozása kétségkívül elárulta, hogy a szábre kultúrörök ifjabb generációjához tartozik.

A sportrovat-vezető úrral van szerencsém beszélni? — kérdezte. — Igen. Miben lehetek szolgálatára?

A beszélgetés vége az volt, hogy meghívtak a „catch-as-catch-can”, azaz magyarul „fogd, ahol éred” néven ismert sportrendezvény bemutatására, szombat este, a jád-éljájú stadionban. Megjelenésemre olyan súlyt helyeztek, hogy a meghívót péntek délután öt órakor, külön futárral kézbesítették ki magánlakásomra.

Szóval, szombaton este megjelentem a stadionban ahol az ülőhelyek mintegy háromnegyed része már foglalt volt. A díszes közőnség átlagos életkora 16 és 20 között mozgott. Fel-tűnően erős volt — a tör-zsek egybeolvadásának jegyében — ázsiai és afrikai szülétesül hittedveinek képviselője. A rengeteg reflektorral kivilágított pályá kel-lős közepén négyoszgalaku emelvény, szabályos köte-lekkel, gumirozott szőnyeg-gel, gonggal, mikrofonokkal pontozóbirákkal. A ring közepén egy fehér-trikós és fehér-tenisz nadrágos bíró francia nemzetiségű, aki a jelek szerint a szabadstíliú birkózásán kívül az itóktól is meglehetősen kedveli, mert fehér öltözékétől meglehe-tősen elütött jókora orra-amely inkább a szovjet zász-lóhoz hasonlítható.

Némi várakozás után egy fekete öltönybe, fehér ingbe és fekete nyakkendőbe öltözött ifjú lépett a po-diumba, hivatalos testtar-tással, kezében papírszelet-tizezer magyarországi zsidó

felhasználását „a legnagyobb nyomattékkal” kéri. Az ügy annyira fontos, hogy Speer és helyettese megbeszélést folytatnak az ügyben Himmlerrel is. A Reichsführer-SS a magyarországi zsidóknak a bori rézbányákban való felhasználását illető tervekkel szintén egyetért.

TAVIRAT A ROBOGÓ VONATROL

Korszerű telekommunikáció eszközeivel felszerelt külvonaton halad valahol Nagy-Németországban Ribbentrop. Mint szorgalmas német, az utazást is felhasználja akták elintézésére. A vonatról 1943 február 24-én küldött távirat közli, hogy a RAM (Reichs Ausseminister) hozzájárul a tervezés és minisztériuma központját utasítja, azonnal értesítsék erről Jagow-ot, aki Budapestben vetelje a magyar kormány-

LÉTREJÖN AZ EGYZEMÉNY

A budapesti német kirendeltségek végre örömmel jelenthetik, hogy a magyarokkal megegyeztek. Minthogy a dolognak üzleti jellege van, az egyezmény egy példányát megküldik dr. Englert úrnak, a Német Birodalom budapesti kereskedelmi attaséjának VI. ker. Rózsá-utca 61 számú hivatalába. De elkerül az egyezmény néhány példányát berlini hivatalokhoz is. Braham doktor ott találta meg az egyik ilyen másolat példányt, amit könyvében közread.

Az egyezmény értelmében a magyar királyi honvédelmi minisztérium a Todt-szervezet rendelkezésére bocsátja a kért zsidó munkaerőt, zárt munkásszázadokban magyar tisztiek felügyelete alatt. A zsidókat a Prahovo-i dunaparti állomáshoz szállítják a magyarok. Ott adják át a

Todt-szervezetnek. A szállítási költségeket Prahovo-i magyarok viselik, am Borig a németek. Az egyezmény aláírása pillanatában az első szállítmányt, 1000 főt már át is adtak.

Az Albert Speer vezette alatt álló berlini minisztérium ellenszolgálatként átszított rézkonzentrátumot a magyaroknak. A részvényalkalmasság kell legyen a Magyarországon alkalmazott rézkohófeldolgozási szereihez. A rezet ugyan Prahovóban, havonta, 400 uszályokon adják át a nétek. Prahovoig a szállítási költséget a németek visonnan a magyar kohóipari magyarok. Az egyezmény német részről a már említett Neyer írja alá, magyar részről pedig Ruszkiczay-Rüdiger Imre magyar tábornok, a német okmányon aláírta mellé a „Feldmarsall-Lé-nant” rangot illeszti. Dátum: 1943 július 2.

A spandai fegyházból elcsátott Albert Speer, aki lán most emlékiratot is meg írt, éppen úgy, mint a dour von Schirach, felidézte visszaemlékezésében, hogy 1943 július 2-án sikerrel intézett egy fontos akta-

Hősök

Akarmelyik filmgyár éves tervét építhetné az emberre, akinek el az alábbiakban ablakot funk. Mindenkiel sok den történik, minden az életéből lehet reg írni. A mi nőinkről regénysorozatokat lehetne ni, de legalábbis riport zatot. Mi megkísér egyetlen riportba sű mondanivalónkat róla.

Rendkívüli nyelvtelenség

Neve: József Gvull. venőt éves. A bizto szakmában dolgozik, a dálnál Tíz évvel e szerezte le az izraeli reg repülőtisztjelént. E leg a Royal Air Force angol légiaderő tisztje még korábban az olasz sereg kapitánya. Sorsát az detemi hogy nyelvtelenség két nyelven beszél. Köz latinul is. Ugyanúgy, magyarul, jobbanmo mint anyanyelvén: ol Mi magyarul beszélünk ami tanult nyelve. hogy két elemít mag végzett Fiumében, de

Elrabolja

1939-ben, miután kapitány (ez volt az neve) megjárta már színiát és sokoldalú ségével kitüntette mag olasz hadseregben, mé ta az utitáput. A nék kel való szövetség m olasz hadseregből elboc ták a zsidó aktiv tisz Nem sokan voltak, de annyianak elbocsátottá az elbocsátás megleh kíméletesen történt.

Ketten

— Uram, az ön ki — Nincs. Miért ké — Határozott vála sen rajtam. — Szívesen. De m — Sok. Kérem, ne tán a vietnami kérdé — Ez valóban kell — Nem újkeletű a keztem úgy feltüntet rozatosan felgyújtott itkosabb énekben, n ízében nem látok elég — Az tudniillik a politikája... — Várjon, ne sies magyarazza meg nek — Hanoi szeretné formáját, ezt viszont — És mit akar P — Peking szeretn Saigóban, de az am — Várjon, mit ak — Moszkva szeret Saigóban, de... — Tudom, tudom, meg, hogy Peking má — Peking tulajd mint Moszkva, de v mást, mint Peking, r együttműködik Wash — És mit szól eh — Mihez? — Hogy Moszkva — Dehát nem m jelek szerint kifejezett „áskanazi-párti” és a szecsapás során két ízben figyelmeztetésben részes a belga birkozónót. Ez vesvéri némberek bünyul, mert a második figmeztetésnél olyan baleg nest mér a bíró gyomorszájára, hogy az légi uton pontozó bírák ringen ki — Ki beszél itt a — Hát milyen n amerikai gépek? — Jó, jó, de nem nem a szovjet gépek — Akkor Peking — Honnan veszi ellen vannak, de a engedik átrepülni. E — Roppant egys — Miért? — Mert olyan po ban. Látja, mert én egy jól jövedelmező, — Ugyan, milyen retétől tesznek függ — Főtitkári állás-

Irtta: Ben Saul (Kardos) József

szági” kiejtésű héberséggel közölte az igen tisztelt publikummal, hogy az első pár egy olasz és spanyol közező, 58, illetve 63 kiló, nevezetesen az Olasz Sivata-gok Legyőzhetetlen Királya és a Fekete Spanyol Orosz-lán. Mindkettőjüket — mondotta — világbajnokként ismeri el az ázsiai, az afrikai és az ausztráliai federáció. Erről azonban semmilyen „flepnit” nem mutatott fel.

Elmagyarázta, hogy a „catch-as-catch-can” verseny minden meg van engedve, beleértve az ellenfél há-sára való ugrást, érzékeny és még érzékenyebb testrészek rugását, orrmoyást az ellenfél ringen kívülre való dobását stb. Ezzel szemben szigorúan tilos a fojtogatás, a szemkiyomás és a hajcibálás. Az nyer, aki ellenfelét három másodpercig kétvállal a szőnyeghez szorítja, vagy akinek ellenfelét másodpercig nem kel fel, vagy ugyanannyi idő alatt nem tér vissza a ringbe...

Három gongütés és az olasz király nekimegy a spanyol oroszlanának. Illetve fordítva, mert először az olasz találja magát a földön, miután ezt megelőzően, egy majdnem tökéletes duplaszállót írt le a levegőben. Feltápaszkodik, de a következő másodpercben ellenfelének feje úgy gyomorszájon találja, hogy estében letagolja a vörössorru bíró is, aki kissé indignálódva porolja fehér nadrágját az incidens után. Altalában véve, a bíró igen aktív vesz részt az eseményekben, de valahogy az az érzésünk hogy inkább a közönségnek szól az egész.

A kevésszámú világosbőrű közönség egyik tagja — hátunk mögött — hirtelen így hördül fel, társnőjéhez fordulva: „Ugyan, anyukám, fal az egész!” Persze a HOH és a Bné Herzl hivatalos nyelvén, ezt másképpen nem is lehet mondani...

A küzdelem maximális idejét 30 percben állapították meg, de a spanyol és az olasz röpké 19 perc leforgása alatt elhatározták hogy már megkeresték a mindennapi humuszra valótló és a spanyol (nem is emlékszem pontosan, lehet, hogy az olasz volt) engedelmesen kétvállra fekszik, úgy is marad, vagy három másodpercig, de közben azt a be-

nyomást akarja kelteni, hogy megpróbálkozik szabadulni ellenfele fojtó nyomásától.

A következő pár már komolyabb súlycsoportozhoz tartozik: Oroszország Félelmetes Bikája, Iván Sztrogoft (103 kiló) és Izrael Örökös Bajnoka, Joe Ben Kalifa (98 kiló) mérkőznek egymással. Ben Kalifa arca egyébként igen ismerős volt, úgy tűnt, hogy egyszer már találkoztunk vele Bét Semesben, amikor a kevésbé romantikus hangzású Buzagó Machluf nevet viselte és szükségmunkái minőségben a Keren Kaje-met erdősítől akciójának egyik alappillére volt.

Vad harc fejlődik ki, az elején úgy tűnik, hogy a szocialista nagyhatalom képviselője kerekedik felül, több alkalommal a kötelek közé küldi izraeli állampolgárságu ellenfelét, sőt egy ízben rövid győzelmi táncot is jár Ben Kalifa hasának nagydobján. Hét-nyolc per-cig tartó alárendelt szerep után azonban Izrael bajnoka — a közönség hangos és féktelen tetszénnyilvánítá-sa közepette — úgy gyomron találja az orosz, hogy az a fentemlített bíró orrát is sarló-kalapácsnak nézi. „Un... deux... trois quatre” — héti számol a bíró, amíg végül az orosz ismét felkel, rövid ideig kovályog a ringben, majd térdével hatalmas erővel álba rugja a kissé görnyedten álló izraelit, aki válaszképpen a földre fekteti az ellenfelét és a bíró is. A le-látók körül cirkáló rendőr-legénység létszáma észrevehetően emelkedik...

A verseny második felében a kezdeményezés teljesen az izraeli versenyzőé, orron, szájon, hátgerincen, bokán és csipőn üti-urítja a jobb sorsra méltó orosz. Ez a két birkozó azonban lényegesen gyengébb színész, mint az első pár.

Végül az orosz is majdnem „kinyiffan”, a bíró a közönség egetverő éljenzése közepette magásra emeli Ben Kalifa jobbkarját és mindkét birkozó szerény, kisé együgyű mosollyal vonul le a ringről.

Hősök járnak közöttünk

— Három hadseregben szolgált, öt háborúban vett részt —

★ Irta: Zoltán Dezső ★

Akarmelyik filmgyár több éves tervét építhetné arra, hogy az emberre, akinek életére az alábbiakban ablakot nyitunk. Mindenki sok minden történet, mindenkinek az életéből lehet regényt írni. A mi nőstünkről egész regénysorozatokat lehetne írni, de legalábbis riportorozat. Mi megkíséreljük egyetlen riportba sűríteni mondanivalónkat róla.

Rendkívüli nyelvtelenség

Neve: Jozsef Gvuli. Ötvenöt éves. A biztosítási szakmában dolgozik, a Mig-dálnál. Tíz évvel ezelőtt szerelt le az izraeli hadsereg repülőbiztonságát. Előzőleg a Royal Air Force, az angol léghaderő tisztje volt, még korábban az olasz hadsereg kapitánya. Sorsát az determinálta, hogy nyelvtelenség. Tizenkét nyelven beszél. Közöttük latinul is. Ugyanúgy, mint magyarul, jobbanmondva, mint anyanyelvén: olaszul. Mi magyarul beszélünk vele, ami tanult nyelve. Igaz, hogy két elemit magyarul végzett Fiumében, de régi,

Elrabolja a hajót a kikötőből

1939-ben, miután Grani kapitány (ez volt az olasz neve) megjárta már Abesszíniát és sokoldalú tehetségével kitüntette magát az olasz hadseregben, megkapta az utálat. A németekkel való szövetség miatt az olasz hadseregből elbocsátották a zsidó aktív tiszteket. Nem sokan voltak, de mindannyiukat elbocsátották. Ez az elbocsátás meglehetősen kíméletlenül történt, nem

genovai eredetű olasz-zsidó család sarja. Magyarul is megtanult — könyvekből. Egyszer zűlése volt rá, illetőleg, mint az olasz hadsereg tisztje, azt a megbízatást kapta, hogy — lévén némi fogalma a magyar nyelvről — tökéletesítse benne magát, mert áthelyezik a budapesti nagykövetségre katonai attasénak. Ehhez nem volt elég, hogy kiváló tiszt volt, aki a salernoi katonai akadémiát kitüntetéssel végezte el, ehhez nem mindennapi nyelvtudása is szükséges volt. Az olasz hadsereg Mezőfantijának nevezték, arról a bitorosról kapta nevét, aki 52 nyelven beszélt és mindennapi a történelem legnagyobb nyelvtudója volt.

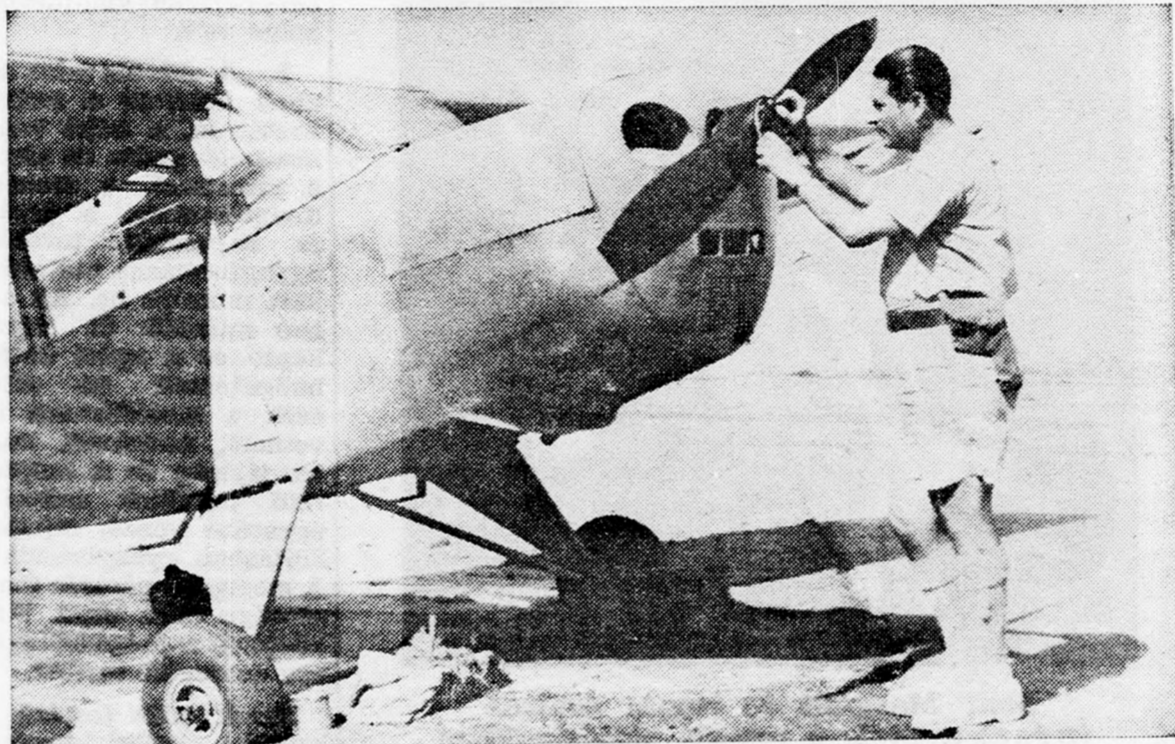
Amde, a budapesti áthelyezésből nem lett semmi. Soha nem volt Magyarországon. Azóta sem. Helyette Palesztinába jött. Hogyan? Elmondjuk:

kötőben látott egyenruhában és látott egy vesztelő hajót, amelyen 460 illegális zsidó utas szeretett volna eljutni Erec Jiszráél-

GVULI JOSZEF

be. A kikötőhatóságok nem engedték a hajót kifutni a kikötőből, mert nem tartották alkalmasnak arra, hogy útrakeljen. Olyan javításokat írtak elő, amelyeket nem lehetett végrehajtani.

FELSZÁLLÁS ELŐTT AZ IZRAELI VADASZGÉP
A hadsereg hetilapja 1948 októberében közölte a fenti képet

A görög „Aghia Zoni” már hosszú ideje vesztelt a kikötőben és az olasz hatóságok megfenyegették őket, hogy amennyiben záros időn belül nem hajtják végre a javításokat, úgy az utasokat visszaküldik származási országaikba.

A fiatal olasz kapitány mindezt egy tisztársától tudta meg, akinek az volt a feladata, hogy katonáival őrizze a hajót. Az olasz tiszt nem tudta, hogy Gra-

ni zsidó, aki már megkapta a figyelmeztetést, hogy el kell hagynia a hadsereget és akinek, amint a történetet hallja, egy merész ötlete támadt.

A véletlen is segítségére sietett. Tisztársára arról panaszkodott, hogy randevuja van és nem tud elmenni, mert az átkozott szolgálat lekötötte. A mi hősrünk készségesnek mutatkozott. Menjen csak el a randevura, ő ugyanis ráér, szabadságon van Fiumében és átveszi tőle a szolgálatot néhány órára. Az a néhány óra döntő fontosságú lett az illegális kivándorlókra. A hajó ugyanis felszedte horgonyát és kihajóztak a nyílt tengerre. Hősünk első dolga volt, hogy telefonáljon a feleségének: jöjjön azonnal a kikötőbe, úgy, ahogy van, abban a ruhában, ne hozzon semmit magával. Az asszony meg is jelent és félje nyomban elhelyezte a hajón. Azután beszélgetni kezdett az utasokkal, a fiatalokat maga köré gyűjtötte és utasításokat adott nekik: egy adott pillanatban zárják be a hajó görög legénységét. Ő a hajón őrséget tartó olasz katonáknak azt a parancsot adta, hogy menjenek le a partra és hagyják ott a fegy-

veket. A katonák nem értették a parancsot, de engedelmessé váltak. Minden sikeresen zajlott le. A hajó fiatal utasainak sikerült végrehajtani az akciót, s a legénység betárazta. A hajó kapitányával a mi hősrünk beszélt. Kiderült, hogy szívesen hagyja el hajójával az olasz kikötőt. Így azután szabadon engedték a matrózokat, felszedték a horgonyt és elindultak útjukra.

Harc az áskeloni tengerparton

A hajó nyolc hét alatt jutott el Palesztina partjaira. A hajóskapitány mellett, a parancsnoki hidon mindig ott volt a mi hősrünk és nem engedte, hogy Tel Avivban, vagy Haifán kössön ki, ahogyan az tervezte. Tudta jól, hogy ott az angolok karjaiba sietnek. Mikor a tengeri csatározás közben Askelon közelébe értek, észrevette, hogy ott a parton romok vannak. Gondolta, kicsiny hely, kevesebb az esély arra, hogy az angolok elfogják őket, és ha ez mégis megtörténne, a romok védelmi lehetőséget nyújtanak. Így is történt, ki-

Az angol légierő szolgálatában

Hősünket az angolok Szárafendbe vitték. Kihallgatták, beszélgettek vele. A Szochnut emberei azt javasolták Grani kapitánynak, hogy szökjön meg. Tanácsot is adtak, hogyan. Mondja azt, hogy a fogát kell kihúzatni. Az angolok bevették őt Tel Avivban, az Allenby-passage alatt volt a fogorvosok. A ház előtt meg-

vele tárgyalni. Néhány nap múlva meg is találták és berendelték a főparancsnokságra. Akar-e az angol légierő szolgálatába lépni? — ezt kérdezték tőle. Grani kapitány, aki már akkor Gvulira héberesítette a nevét, gondolkodási időt kért. Azért kérte az időt, hogy megtanulja a német nyelvet, hogy megismerhesse a dolgot a Szochnuttal. Azt tanácsolták neki, hogy lépjen be a Royal Air Force kötelékébe.

A tobruki kitérés

Az északafrikai hadszíntéren volt és Tobrukba került. A hatalmas erődítményben 180 ezer katona és 250 tank volt. Mégis, az erődítmény parancsnoka, egy délafrikai tábornok, megjéjt Rommeltől, aki megadta a szolgálatot fel az erődöt és megparancsolt a katonáinak, hogy tegyék le a fegyvert, mert megmagukat. A második világháború egyik leggyásosabb történelmi eseménye volt ez, amely a mai értéke fel szerint egy esztendővel hosszabbította meg a háborút. Nem lett volna szabad Tobrukban megadnia magát, hiszen emberanyaggal, harci felszereléssel bírtak volna és küzdelmet és Rommel laza gyűrűjét tankjaikkal felszakhathatták volna. Amde a parancs parancs volt, Tobruk megadta magát. Csak a mi hősrünk nem. Nem és nem. Nem hajlandó zsidó létére német fogságba kerülni. Összehívta embereit, illetve kiválasztott hét izraeli fiút, jekéket, akik a német lehall-

Egyiptomba került. A Royal Air Force kémelhárító szolgálatához helyezték olasz előadónak. Fél év múlva, midőn meggyőződtek rendkívül képességeiről és nyelvtudásáról, a légi megfigyelési osztály lehallgató csoportjának lett a főnöke. A németeket és az olaszokat hallgatta le, franciául és angolul továbbította a lehallgatott anyagot.

rűn nem akarták elhinni, hogy van olyan ember, aki Tobrukban meg tudott szökni.

Mikor visszazsorították a németeket, Gvuli fényes napokat ért meg.

A nagy hőstét

A Maret-vonalnál álltak az olaszok és a németek. Az utánpótlást Junker-gépekkel bonyolították le. Mint a lehallgató szolgálat embere, egyszer egy váratlanul nagyarányú szállításon szerzett tudomást. Nyolcvankét óriás testű Junker szállítógép hozott benzint a német tankok részére. Messinából szálltak fel és olasz vadászgépek csatlakoztak hozzájuk, hogy védelmet adjanak a fegyvertelen szállítógépeknek. Megtudta, hogy húsz perc múlva egy bizonyos keresztelési ponton csatlakoznak az olasz vadászgépek a Junkerekhez. Nem tudta, mit tegyen. Azonnal jelentenie kellett volna a dolgot Montgomery tábornagnak, hogy adjon parancsot a támadásra. De erre már nem volt ideje. Így tehát önállóan cselekedett. Montgomery nevében parancsot adott az angol légierőnek a támadásra, megadta részükre a koordinátát, a találkozási pontot. Pereken belül felszálltak az angol gépek: és az utolsó pillanatban sikerült elérniük a Junkerkeket. Mind a 82-öt lelőtték és a hat olasz vadászgépből négyet.

Gvuli telefonált Montgomery marsallnak. Elmagyarázta, mi készítette arra, hogy nevében adott parancsot a légicsatára. Montgomery csak annyit mondott neki: jól tette. Másnap kitüntetését kapott, az egész angol hadseregben napiparancsban olvasták fel hőstétét és jutalmul még egy külön repülőgépet is rendelkezésére bocsátottak, amivel Luddon szállt le és 48 óra szabadságát Tel Avivban tölthette feleségével.

Leszállította az olasz gépeket

Az is nagy tette volt, amikor az angol kézben lévő Fuka repülőter felé közeledő olasz pilótákkal ékes olasz nyelven, örömtől sugározva közölte, hogy a gyalogság elfoglalta El Adent és a repülőter olasz kézben van. Parancsot adott a gépeknek, hogy ne bombázzák Fukát, hanem El Adenben szálljanak le. Tizennégy repülőgép érkezett meg és esett természetesen fogságba. Egy pillanatnyi ötlet volt csupán, nem kapott rá parancsot. Tizennégy ellenséges repülőgép került a szövetségesek kezére.

1943-ban, amikor Badoglio békét kért, az első gép, amely Brindisibe, az ideiglenes olasz kormány székhelyére repült, magával vitte Gvulit is. Ő volt John Foster marsall, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság vezetőjének a tolmácsa. Szép idők voltak, katonai tudását, az olasz föld ismeretét és az olasz hadsereg szervezeti felépítését ismerve, nagy segítségére volt John Foster marsallnak. Badoglioval is szívesen kapcsolatai keletkeztek. Badoglio ezredesi rangot ígért neki a demokratikus olasz hadseregben, vagy ha az nem kell neki, akkor Bologna polgármestere székét ajánlotta fel, de ő kerekben megmondta: visszamegy Tel Avivba, ott akarja leélni az életét.

(Folytatás a 7. oldalon)

Ketten beszélnek

- Uram, az ön külpolitikai szemléletével nincsen baj?
- Nincs. Miért kérdezi?
- Határozott válasza megnyugtató számomra. Segítsen rajtam.
- Szívesen. De mi köze mindehhez a külpolitikának?
- Sok. Kérem, ne mondja el senkinek, nem látok tisztán a vietnami kérdésben. Mit szól ön ehhez?
- Ez valóban kellemetlen, de hogyan jött erre rá?
- Nem újkéltű a dolog, de eddig társaságban igyekeztem úgy feltüntetni, mintha értenék hozzá. Amikor sorozatosan felgyűjtötták magukat a papok, valahol, a legtitkosabb émben, már éreztem, hogy ebben a vietnami izében nem látok elég tisztán.
- Az tudniillik úgy van, hogy az amerikaiak vietnami politikája...
- Várjon, ne siessen, ott még nem tartunk. Először magyarázza meg nekem, hogy mi akar Hanoi.
- Hanoi szeretné Saigonra ráerőszakolni a politikai formáját, ezt viszont az amerikaiak...
- És mit akar Peking?
- Peking szeretné, ha Hanoi politikája érvényesülne Saigonban, de az amerikaiak...
- Várjon, mit akar Moszkva?
- Moszkva szeretné, ha Hanoi politikája érvényesülne Saigonban, de...
- Tudom, tudom, az amerikaiak... Most azt mondja meg, hogy Peking mást akar, mint Moszkva?
- Peking tulajdonképpen, állítólag nem akar mást, mint Moszkva, de viszont Peking szerint Moszkva akar mást, mint Peking, mert Peking szerint Moszkva titokban együttműködik Washingtonnal.
- És mit szól ehhez Saigon?
- Mihez?
- Hogy Moszkva együttműködik Washingtonnal?
- Dehát nem működik együtt. Csak Peking, ahol körtört az új kultúrforradalom, most közös nevezőre hozta Moszkvát és Washington. Egyszerű, nem?
- Eddig rendkívül egyszerű. Most csak azt nem értem, ha Moszkva segíti Hanoi, miért dühös ezért Peking, amely szintén segíti Hanoi?
- Mert Peking azt állítja, hogy Moszkva nem segíti igazán Hanoi és a szállító-repülőgépek tulajdonképpen Kínát fényképezik. Most már ennek is befellegzett. Nem engedik átrepülni többé a gépeket.
- Az amerikai gépeket?
- Ki beszél itt amerikai gépekről?
- Hát milyen repülőgépek bombázzák Hanoi, nem amerikai gépek?
- Jó, jó, de nem azokkal van bajuk a kínaiaknak, hanem a szovjet gépekkel.
- Akkor Peking dolgozik együtt az amerikaiakkal?
- Honnan veszi ezt a marhaságot? Ők az amerikaiak ellen vannak, de a revizionista szovjet repülőgépeket nem engedik átrepülni. Egyszerű, nem?
- Roppant egyszerű... én mégis bámulom magát!
- Miért?
- Mert olyan pompásan kiéri magát ezekben a dolgokban. Látja, mert én nem értek hozzá, nem kaphatok meg egy jól jövedelmező, megüresedett állást.
- Ugyan, milyen állás az, amit a vietnami kérdés ismeretétől tesznek függővé?
- Főtítkári állás az UNO-ban...

(bérézi)

ulzása

ország
szület, majd b...
A vörössoru helye...
essé vasalatlan nad...
fiu lép a ringbe...
pítőzékéről teljes b...
tal megállapíthatu...
— valaha fehér ve...
steruhás konferansz...
hogy Charlie Ben B...
raéli nemzetközi b...
a következő mére...
össz nyelvek azt n...
k, hogy magánélet...
eimberger Smuel n...
t liftes-fiu működ...
k tel-avivi nagysz...

szónség figyelme t...
a hág, amikor kid...
gy most női birkóz...
zik. Egy szökés-ba...
n, fehérbőrű, révet...
zöld fürdődresszt v...
tal leány lép be, r...
na pedig, fehér fü...
zben egy másik if...
akinek testszíne é...
t dresszétől. A ha...
és a rövid, gönd...
áttára, csodálkozt...
hogy Belgium m...
ról van szó. Ellen...
francia nemzetisé...
volt kétséges, esz...
szon csodálkoztur...
a konferanszié ne...
te nevéhez, mon...
„Normandia Legyő...
Tehene” jelzőt.
t lány minden kül...
bevezetés nélkül, s...
n püfölni kezdí eg...
öképpen egymás ü...
tosságát részeseit...
n. Figyelemre mélt...
örhaju belga höl...
akinek durvasá...
nem ismer határt.
leány nyugodtan t...
legelést, Charlie B...
bíró úr azonban...
szerint kifejezett...
zi-párti” és az ós...
as során kétizben...
eztetésben részese...
birkózónót. Ez b...
némberek biz...
ert a második figy...
snél olyan balegy...
gy a bíró gyomorsz...
gy az légi uton...
bírák ringen k...
talára kerül. A m...
efolyásából ítélve...
pölg győzelme ne...
ölg. Ekkor azonb...
megengedhetetlen d...
követ el, egyidej...
áncsolja ellenfélét...
is, s ennek eredm...
armadik figyelmezt...
automatikus ver...
bíró győzteské...
el a francia amanz...
a belga hölgy ped...
yzott sercentéssel...
st elégedetlenség...

atása a 9-ik oldalán

Izraeli éjszakák

A BOLCS NATAN UTNAK INDUL

Lessing „Bölcs Nátán” című ismert színművének szombaton este volt az első „bemelegítő” előadása a Hábita nagyeremben. Tírcza Atár fordította héberre, Peter Frye rendezte a darabot, a díszleteket Ana-

Simon Finkel

tol Gurvitz tervezte. A címszerepet Simon Frenkel játssza.

Befejezéshez közelednek a finn Hela Vaoluki „Kőfészek” című drámájának a próbái, a régen látott Cháná Rovinával a főszerepben. A darab rendezője és díszlettervezője az új olé Henrik Czeisel, akinek ez lesz az első munkája Izraeli színházban.

MARGALIT „MENACHEM MENDEL” — HAIFAN

A haifai városi színház elhatározta, hogy a többszörösön kipróbált recept segítségével fogja rendezni a színház zilált anyagi helyzetét. Zsidó klasszikus írónak mindig jó köznönség-vonzereje volt és ha ezt megerősítik néhány neves vendég szereplővel: kész a biztos orvosság. Előhívták a poros fiók mélyéről Sálom Aléchem (zsidó klasz szikus!), „Menachem Mendel az álmódó” című művét, a Kámeritől kölcsönkérték Smuel Bunim rendezőt (Salamon-Sálmáj: A köpeny), és a címszerepre suttymban leszerződtek Méir Margalitot (Amcho), aki ma a legnépszerűbb „Sálom Aléchem-színésznek” számít.

Ez eddig rendjén is volna. Csakhogy Margalittal az Ohel megkerülésével, a kolléktív tudta és beleegyezése nélkül írták alá a szerződést. Az Ohel — és más színházak is — általában megengedi a kolléktív tagjainak, hogy „felgyűlölt” végett más színháznál vállaljanak szerepet, de csak akkor, ha az anyaszínháztól nem kapnak szerepet. Margalit nem kért engedélyt, mert tudta, hogy az Ohel nem engedte volna el. A színház ugyanis tervbevette az „Amcho” és a „Házasságlevél” felújítását és az igazgatóság szerint már eladták 30-30 előadást az „Amánut Láám” állami-hisztadruti művészeti szervezetnek, amely a határmenti településeket, országfejlészi városok és oléfalvak lakosai számára „vásárol” névös, komplett színházi előadásokat.

Az Ohel fenyegetőzött, anti-kollektivitással vádolta a haifai színházat, megrotta Margalitot is, de nem zárta ki ideiglenesen a jeles művészt, mert nem akart „ön-gólt löni”, mint a Hábita, amely felfüggesztette Smuel Rodenski (Hegedüs a háztetőn) és Smuel Bár-Sávit tagsági jogát, s ezt egyedül a Hábita szenvedte meg. Most olyan színészt keres, aki hajlandó eljátszani Simele Szoker (Amcho) és az insztallátor (Házasságlevél) szerepét, mert siker esetén hatalmas erkölcsi pontot kapna Margalit. Haifán viszont a szabadságon lévő művészeti igazgató, Jozsef Milo ellenzi az egész Margalit-Menachem Mendel kombinációt, amelynek leglelkesebb híve Jákob Jászur, a színház adminisztratív igazgatója.

ságlevél) szerepét, mert siker esetén hatalmas erkölcsi pontot kapna Margalit. Haifán viszont a szabadságon lévő művészeti igazgató, Jozsef Milo ellenzi az egész Margalit-Menachem Mendel kombinációt, amelynek leglelkesebb híve Jákob Jászur, a színház adminisztratív igazgatója.

AZ UVOLTÓ HALLGATÁS

A Zuta zsebszínház elkezdte Jigál Lév hírlapíró „Az üvöltő hallgatás” című darabjának próbáit. Slegmund Turkov rendezte a színművet, amely egy bíró meg hurcoltatásának történetét mondja el. Jigál Lév még a Málchi-ügy kipattanása előtt írta ezt a darabot, amely időközben sajnálatos aktuálitást kapott.

SVEJK ITT — SVEJK OTT

Hásek világhírű figurájából, Svejkből az évek folyamán a háború értelmetlensége és szörnyűsége ellen lázadó kisember megtestesítője lett. A Teátron Hávárod színpadán ezúttal Bomba (Jozsef) Cur öltötte magára a kutyapecérből és

Meir Margalit és Ronai András (Brecht: Svejk a második világháborúban)

kupecből börtönbezárt házaarulóvá vált Svejki gúnyját (az Ohelben Meir Margalit parádés szerepe volt), aki később egy zsidóból lett keresztény pap — Katz — szolgálója lesz és amikor ura és gazdája elkártyázza, tisztiszolga lesz és tengernyi melléfogás közben, mint csicskás, „okleveses bolond” és tiszt-gazdája barátjának a szeretője szolgálja a császár és a háború ügyét.

Amosz Kénan fordította, átdolgozta és kissé aktualizálta Svejket. Avrahám Nino a rendező és a díszleteket Saul Avrahámi tervezte. A bemelegítő előadások már folynak, a hivatalos bemutató október 12-én lesz.

A Koi Jisraelban már hetek óta sugározzák folytatásokban a Svejk hangjáték változatát. A rádiójátékban Uri Zohar játssza a címszerepet, Ronai András pedig Katz, a kártyás zsidó-keresztény pap szerepében halhatjuk.

A SARKANY ES SOLENS ÉPÍTŐMESTER

A Kámeriban a napokban volt Csehov „A cseresznyekert” című drámájának és Harris „Androklesz és az oroszlán” című ifjúsági színművének a bemutatója és a színház máris megkezdte két új darab próbáját. Leonard Schach rendezte az orosz Jevgenij Schwartz „A sárkány” című színművét, amelyet Nátán Zák fordított héberre. A díszleteket és kosztümöket Arje Návont tervezte, a kísérőzenét pedig Garry Bertini komponálta.

Ugyanakkor Gerson Plotkin irányítja Ibsen „Solens építőmester” (ideiglenes cím) című darabjának próbáit. A héber nyelvű fordítás Edna Kornfeld munkája, a díszleteket és kosztümöket Lidia Pincus-Gáni tervezte.

KAZABLÁN TESTET ÖLT

Kazablán és környezete, a korai ötvenes évek tömeg-alijájának jellegzetes típusai, akik sorsszerűen elmozdultak az új világ, az új élet olvasztóegelyében, mert nevelésük és előző életformájuk automatikusan kirekeszti őket a „modern és jellemes” emberek sorából. Jigál Mossinsohn, a görög, sorstragédiákhoz hasonló felfogásban írta meg 15 évvel ezelőtt ezt a színművét, amelyet a Kámeriban játszottak — Buim rendezésében — Jozsef Jádinnal a címszerepben.

A törzsek egybeolvadásának sikerére hivatkozva annak idején sokan vitatták a darab létjogosultságát és ez volt az egyik oka annak, hogy nem lett belőle izraeli film. Most a Kázablánt is utolérte a mai ötletszegény színház-irodalom réme: muszical, zenés-szindarab lett belőle. Jigál Mossinsohn és Joram Kanjuk felfrissítették az időközben megfakult törté-

Fővárosi kiállítások

Avigdor Aricha két kiállítása az Izraeli Múzeumban

Aricha 15 éve él Párizsban, nagy és eredményes utat tett meg azóta, hogy 1929-ben Bukovinában megszületett és 1944-ben, az Alijja Hanoár keretében Transznisztriából az országba jött. A „Becalél”-ben Ardon tanítóványa volt. A felszabadító háborúban megsebesült. Felépülése után a párizsi „Beaux Arts”-ban tanult tovább. Itthon 1953-ban állított ki utoljára.

A. Aricha: „Formák II”

Mostani kiállításán (a nagy teremben) 23 olaj-absztraktját láthatjuk, az 1963-66 évek színes színes képeit. E zászló a non-figuratív illuziókeltő színegyvelegének gomolygó érdekességei. Beértebb Aricha szól róluk hozzánk, mint akinek utoljára láttuk képeit Jeruzsálemben. Hazai és külföldi művészeti folyóiratokban megmagyarázza, hogy miként kell érteni a „modern”.

A második kiállítása (a grafikai teremben) az 1947—

Az I. C. C. Y. rendezvényei

A rajz és szobrászat hétérekeretében, a mosáv-germánití Kultúrközpont névös és nevelőértékű kiállítások székhelye volt.

1. „A művész mint nevelő” című kiállítás a színművészet, krétarajz, a rajzi vonal, az akvarell-guás- és olajfestés, a fametszet, a mozaik, az itongformázás, a papírtépes és ragasztás, továbbá az agyagformázás mutatók munkáit mutatja be. Az országban működő öt rajztanárképző és a nyári tanfolyam hallgatóinak az alkotásai ezek a metódikusan is követhető, szelektált munkák. Az ifjúság és a szepet szerető felnőttek számára is egyaránt vonzó, díjtalan kiállításban gyönyörködhetünk. A megnyitót párszáz főnyi köznönség előtt Mose Támir központi rajz-tanfolyam vezetője tartott.
2. Edít Samuel (1907—1964) emlékkiállításának kiállításán termet szenteltek. Ez esseni rabbi leánya volt az istenáldotta tehetség. 1939-ben alijázott. 1950-ben, az istanbuli nemzetközi kiállításán első díjat kapott. 1952-ben, Jeruzsálemben iparművészeti díjat nyert. Az 1940-1964 években babakészítő műterme volt Rison Lecionban. Szeretett a bájos, hangulatos gyermekkönyv-illusztrációit és a szível rajzolt finom gyermekportréit. Végül meg kell nézni a „majd hogy meg nem szólaló” finom művü elárult bábit. Mesevilág és való élet tekintenek ránk. Rádöbbenünk, hogy mindennek vége, mert Edít életet alkotó újait örökre megbénította az a nagy, az a csúfondáros, csontos Játékrontó.

Támir mint festőnk is jól ismert. Ardon tanítványa. Orosz-zsidó, aki hét éves kor-

A. I. Rafael kiállítása a Rina-galériában

Uj hazai tehetséget ismerünk meg, Rafael, aki jiddis költő is, mintegy másfél éve alijázott az Egyesült Államokból. Oda pedig Orosz-

A. I. Rafael: „Kármel-hegyi olajfa gyökere”

szágból vándorolt ki, melynek „szalonjaiban” kitűnő művészeti alapokat szerzett. Nem kétséges, hogy tudásával honi talajunkban szilárd gyökereket fog eresztetni, mint nehéz talajban. De terebélyesedik, mint az új olé, akinek sors-szimbóluma lett.

Mintegy 50 tus- és toll-technikával, fekete-fehéren készült, nemes plaszticitással kivitelezett képein élvezettel pihen a szem. Szövegképpünk egy kidőlt Kármel-hegyi vén olajfának a kuszált gyökereit ábrázolja szemtől-szemben. E köznap látvány Rafael művészetével átírva, a szépség tekervényes labirintusává terebélyesedik. A „fa” magányosan, vagy csoportosan, örök témája volt és marad a festészetnek. De ahogy Rafael hímezi az olajfáit miliónyi nemes mikro-vonással, az elismerést érdemlő klasz-szis.

RÖVIDEN

Az Alarcosbál bemutató előadásán — a tel-avivi Operaházban — a balettszólót a budapesti szármású Blau Agnes táncolta.

A Bát-Sévá balettcsoport október 12-én, szerdán este a tel-avivi Ohel Sém teremben lép fel.

Hát Önöknél mi a »lád«?

Ez volt a címe a „régis” Budapest” egykor oly szerű „Az Ojság” egyik ká-venc rovatának. Hogy a Budapest — többek közt — mi a „lád” abból izelnyújt a „Budapest” című pes folyóirat, amelynek terpellációs rovatából zünk:

KÉRDÉS:

Tudomásunk szerint az letékes hatóságok nem engedélyezték Budapestben házasságkötés iroda működését. Mivel indokolják döntésüket?

VÁLASZ:

A „házasságkötés” vezetése gondolatát a hány évvel ezelőtt a tanár-vállalatok, az elmult év pedig a szövetségi ipari letékes gazdasági szakmai reit vetették fel. A gond megvalósítását elősegítő külföldi tapasztalatok is, leginkább a napilapok helyt kapott házassági hírtések. A kérdéssel foglalkozó pénzügyi szakemberek előtes számításai szerint az értárskeresés — mint új szolgáltatási forma — nem kezezt kifejezetten „ráfiz-ses üzletnek”, illetve „hasz-talan ipari ténykedésnek”, jutott kifejezésre az engedélyzési eljárások során a nyújtott kérelmek körü-kint indokolásaiban is, melyekben a házasságkötés szocialista társad-munk nélkülözhetetlen, emel és szociális szempontú hasznos, emberileg szüksé-szolgáltatásként jellemezték.

Az új ipari szolgáltatás, bevezetésének engedélyze-re jogosult fővárosi tanár iparhatóság a kérelem sor-dalu vizsgálata után sem vá-vánított véleményt arra, hogy a fővárosi hajadon legénységben élő lakossá-valóban rászorul-e arra, hogy közzétett szerv nyújtson gítségét élettársaik felkub-tásában, ezzel szemben hab-rozott volt azon állásfoglal-sában, hogy a házasságkötés nem ipari ténykedés, még csak nem is ipari jel-gű szolgáltatás.

A házasságra vágyó emb-rek lelki és testi igényét se a piacutatás, sem az anya-beszerzés hagyományos me-szereivel nem elégíthetik. Ipari termelés és szolgáltat-céljára létrehozott gazdasá-szervek. A fővárosi iparhat-ság ezen elvi állásfoglalás-jogilag az 1964. évi 22. sz. tvr-el módosított 1958. é. 9-es sz. tvr (ipartörvény vé-rhajatisi rendelkezések 1. (3) bekezdésére utalva in-kolta, mely a házasságköt-tést az iparnak nem tekint-hető tevékenységek közt sorolja fel, miert is ezen tevékenység gyakorlása ip-jogositvány nem adható ki.

Fentiekben kifejezett-alapján a Fővárosi Tanár V. B. ipari osztálya a ház-ságkötésre irányuló ip-kérelmeket elutasította.

Dr. Nemes Tibor osztályvezető helyettes

Eljeg

Az araboknál a hogy a szülők meggyeznek gyermek zasságában, mikor nek meg felfogni gok, miről van szó éves korban. Ké-mégis az elhatáro-szokják meg egyr-szanak minél több Kapcsolatukat a tudomásul veszi, s cseperednek, ninc-termetesebb do-mukra, mint hogy tartoznak.

Igen gyakori testvér-házasság. tünkben is erőll.

Fia született az vének, s két év n-gyermekek hozott szomszéd portára,

Bírósági je EZEI Jár-

A vádlottat felm-Azzal védekezett, hog-fejlett volt, s nem g-ta, hogy még csak 60 aztán igazán nem-zeledett hozzá, mint-reklánéhoz, s az ifjú-sikeresen leplezte-ságát.

Azért mentették lottat, mert a kiskö-nyal folytatott intin-lat akkor is erőszak-kenységnek számít u-beleegyezéssel törté-törvényhozó figyele-szi, hogy néha me-egyes lányok fejlett-idevagyó törvényhely

Amennyiben 16-zótt v:n a leány, fejlett, hogy szer-hétnél is többnek-vádolt védekezh-hogy megtéveszte-lettség, s nem-miszert a törvé-ron aluli lánnyal

Ennek alapján meg a vádlott a r-szak elkövetőjét alyos büntetéstől-lánnyal folytatott-nak nemcsak jog-életlani következt-lettek. Az köztudon-az igazság malm-örölnék, annál b-mentesebben érik a-hajtása. A bírósá-még javában folyt-kapcsolat gyümö-szép kislány — megszületett.

Természetesen tották az atya el-tetelettségét, s ki-egy szép magas f-ben, amelyet hóna-riazietni fog lány-ruságait.

Egy mon

Az elmeigógyít-rom nap szabadsá-dejlesztett a lányá-kor szülei társasá-totte az időt, de a-apon elment a k-kó nagynénjéhez.

zafelét egy forgal-tet kellett átszeli-automó halálra gázol

Bíróság elé kerit-megfelelő bünteté-Ezt követően a l-polgári pert indító-för — portosabba-biztosító társasá-merit a törvény le-szi, hogy az elszet-dalom fejében-kapjon a szülő-leányról lévén sz-jogcim a kárteríté-

Nos, ez a per n-éve folyik. Az érd-csenek jelen a tár-csak az ügyvédek-párbaft a bíró-utóbb néhány nap-gyalás, amely a-módon folyt le:

A terembe lépő-előtt még a helyé-volna — így szót-dékezh:

— Urak, vegyé-be, hogy nagyon-hogy ma már sok-som volt, hogy e-másfél éve folyik.

EZEREGERYÉJ AZ ERDŐBEN

Jár-e kártérítés?

Irta: Benedek Pál

A vádlottat felmentették. Azzal védekezett, hogy a lány fejlett volt, s nem gondolhat...

talanya — ügyvédje tanácsára — kártérítési igényt jelentett be a férfi ellen, s bírósági uton próbálta érvényesíteni.

Azért mentették fel a vádlottat, mert a kiskorú lánygyermek folytatott intim kapcsolatot akkor is erőszakos tevőkészséggel szemben, ha a beleegyezéssel történik, de a törvényhozó figyelembe vette a törvényhozó meggyőzését...

A tel-avivi törvényszék polgári tanácsa elutasította a sok ezer fontos keresetet.

Amennyiben 16—17 év között van a leány, de olyan volt, aki elutasította a házasságot, az a bíróság előtt elutasított, de csak többségi ítélettel.

Ott is elutasították, de csak többségi ítélettel. Három tagú tanács foglalkozott az ügygel. Agranát főbíró volt az elnök — aki egyébként a legfelsőbb bíróság elnöke, — továbbá Landau és Chajim Kohen felsőbb bíróság foglalkozott a tanácsban.

Ennek alapján menekült meg a vádlott a nemi erőszak ekövetőjét fenyegető súlyos büntetéstől.

Másnap délután jó alkalom adódott, mert a kis menyasszony az erdőbe indult, rozset gyűjteni. Akár a mesében...

Megszépetesen megállapították az atya elítélési kötelezettségét, s ki is fejezték egy szép magas font-összeget, amelyet hónapról hónapra fizetni fog a lány nagykorúságáig.

Egy mondat ára: ezer font...

Az elmegyógyintézet három nap szabadságot engedélyezett a lánykának, aki akkor szülei társaságában töltötte az időt, de a harmadik napon elment a közelben lakó nagynénjéhez.

lom, fejezzük be. Mielőtt leülök, hallgassák meg a teremtet. Ötezer font kártérítést ítélek meg az áldoztat szüleinek, s ebbe mindkét fél beleegyeznek, ami által a hátrózat nyomban jogerős lesz.

Nos, ez a per már másfél éve folyik. Az érdekeltek nincsenek jelen a tárgyalásokon, csak az ügyvédek vívnak szó-párbajt a bíró előtt.

— Szó sincs róla bíró úr! — kiáltott elkéseredetten a biztosító társaság ügyvédje. — Tessék figyelembe venni, hogy bolond volt az istenadta, nem remélhették a szülők, hogy öreg napjakra támogatni fogja őket a lányukat. Ezért az ötezer fontot sokallom!

Dr. Nemes Tibor ügyvezető helyettese

Eljegyzés holdfényénél

Az araboknál az a szokás, hogy a szülők még akkor megjegyzik gyermekük házasságában, mikor képtelenek még felgöngyölni az apróságok miről van szó.

A bíró közben már lekappon a szülő. Egyetlen leányról lévén szó, ez további jogaim a kártérítésre.

Igen gyakori az unokatestvér-házasság. Történelmünkben is erről lesz szó.

Torkán akadt a szó az ügyvédnek, de hamar erőre kapott, s folytatta a harcot. Határozatra nem is került som volt, hogy ez az ügy másfél éve folyik. Jó alkalom, fejezzük be.

asszonyának. Nyomban elhatározták az öregek a házasságot. Együtt nevelték a fiut és a leánykát másfél évtizeden át.

Közben azonban összevesszett a két apa. Nem amolyan családi összezőrdülés volt, hanem komoly vita, amelynek hátterében anyagi érdekek húzódtak meg.

A vita hevében azt mondta a leány apja: — Ami pedig a fiadat illeti, kereshet magának más menyasszonyt. Az én kislányom nem lesz egy ilyen ember menyéje...

★ Irta: Benedek Pál

Ez a kijelentés teljesen elmergesítette a helyzetet, mert nincs nagyobb szegény egy arab legényre nézve, mint ha hopton marad, ha nem adják neki a lányt, aki már félig-meddig hozzá tartozik.

szert, akkor ezt kifejezésre kell juttatni a büntető-per itéletében, vagy helytelen, s akkor el kell utasítani.

Mire hazatért a menyasszony apja, a korábbi, a hopton maradt völégény már mindent tudott. Az ilyenféle hírek a hangnál is gyorsabban terjednek, mert nagy erő kapja szárnyra azokat: a leg több ember szereti másnak a dolgába útni az orrát.

A házasság sem szünteti meg az asszony szabad akaratát, s csak akkor válóulhat meg intim kapcsolat a házasságon belül, ha a férj minden alkalommal megkapja a feleségének beleegyezését.

A legények utána eredtek, s követték. Szürkültek az-tán elkapták, a kisebbik legény lefogta a lányt, egykori völégénye pedig asszonyra avatta.

Másrészt viszont figyelembe vette a legfelsőbb bíróság, hogy a fiatal pár életét az öregek közötti anyagi vita rontotta el, s értékelte azokat a társadalmi előítéleteket is, amelyek az arab kisebbség körében meghatározák az utolsó pillanatban kikoszorúzott legény helyzetét.

Aznap este újra számarra ült a lány apja, elment abba a távoli arab faluba a völégényért. Másnap megvolt az esküvő. Úgy egyeztek meg, hogy a fiatal asszony a férje falujába költözik.

Másrészt viszont figyelembe vette a legfelsőbb bíróság, hogy a fiatal pár életét az öregek közötti anyagi vita rontotta el, s értékelte azokat a társadalmi előítéleteket is, amelyek az arab kisebbség körében meghatározák az utolsó pillanatban kikoszorúzott legény helyzetét.

— Szó sincs róla bíró úr! — kiáltott elkéseredetten a biztosító társaság ügyvédje.

Három-három évre.

HŐSÖK JARNAK KÖZÖTTÜNK

(Folytatás az 5-ik oldalról)

Az izraeli légihaderőben 1946-ban került haza, természetesen nyomban belépett a Hágánába, majd az államalakulás után a légihaderőhöz került.

Három hadseregben szolgált, öt háborúban vett részt, leírhatatlanul sok életveszélyes kalandon esett át. A legnagyobb veszély azonban néhány héttel ezelőtt került európai útja során, Barcelonában, egy bikaviadalon, amikor az agyonkínzott, sok sebből vérző bika hirtelen szerencsés helyzetbe került és rátette két első lábát a torrérdorra.

— Bravo toro! Bravo bika! Még most sem érti, hogyan szabadult ki elevenen a sok ezer feldühödött spanyol kezéből.

A színáji hadjárat neorealista regénye

Irta: Gervai Sándor

Uj író mutatunk be az olvasónak. Járiv Ben Aháron. Fiatal, 1934-ben született Givat Chajimban.

A regényíró perbe száll az az elterjedt nézettel, hogy az egyiptomi csapatok minden vonalon ellenállás nélkül engedtek át katonai szempontból fontos területeket és a közelharc helyett a futást választották volna.

Járiv Ben Aháron úgy gondolja, hogy az izraeli katonaság önfeláldozását, hősiességét és harcukészségét csökkentené azáltal, ha nem ábrázolná fel vele szemben az ellenséget, akit megverni dicsőségnek számít.

Járiv Ben Aháron úgy gondolja, hogy az izraeli katonaság önfeláldozását, hősiességét és harcukészségét csökkentené azáltal, ha nem ábrázolná fel vele szemben az ellenséget, akit megverni dicsőségnek számít.

A színáji hadjárat előzményeiről számos érdekes politikai eszmefuttatás jelent meg. Ugy tünik, mintha már leleplezték és felderítették volna mindazon okokat, amelyek annakidején indokolták ezt a „különös hadjáratot”, amelyben Izrael állam mellett két európai nagy hatalom kormány rövid idő múlva lemondásra kényszerült.

Az izraeli páncélos-tisztek képzettsége és hidegvére billettette a győzelem mérlegét a mi oldalunkra. Ugy hisszük, a „ömegék tájékoztatása és nevelése szempontjából is, sokkal helyesebb, ha a valóságnak megfelelően mutatják je a nemzet létéről nyitott harcokat és nem úgy tüntetik fel, mintha az egész csak komolytalan gyerekjáték lett volna.

Ezzel a „különös hadjárat-tal” kapcsolatban Izraelt már mindenki a vádlottak padjára állította, aki az arabokkal el akart érni valamit. Egy dologról azonban megfeledkeztek. Eddig, az igazat megvallva, nem is mutattak nagy érdeklődést iránta.

Még azalatt a néhány nap alatt is, míg a harcok folytak, a gázai övezettől kezdve a színáji sivatagban létesített állásokig — a szerelmi problémák vesztettek időszűrűsükből, sőt komoly lelki válságot okoztak a regény hőseinek érzelmi világában.

Járiv Ben Aháron, a regény szerzője, legalább a héber irodalom részéről törlesztette le a régen esedékes adósságot.

Az író Judit alakjában egy igazi izraeli nőt rajzolt meg, aki mint bajtárs, mint a katonai feladatok lelkiismeretes végrehajtója, minden szempontból megbízható és lehet rá számítani, de mint nő, olyan pokoli feszültséget teremt az érte vetelkedő katonatisztek között, mintha nem is ugyanaz a Judit lenne, hanem valaki más.

Természetesen sokat tanult az utóbbi időben megjelent háborús regények technikájából. El javára vált, mert olvasmányossá, változatosá és meglepővé tette a különben szerényen és alázatosan háttérbe vonul a tények előtt, mintha érezné, hogy 1956 őszén a történelem belépett az izraeli kispolgárok adósságával és kölcsönrel terhelt otthonába.

Igen kényes része a regénynek az a fejezet, amelyben Járiv Ben Aháron bemutatja a szákmányú láttára megszüdőülő katonák lopási kísérleteit. Leleplezi a gyors meggazdagodási vágyát. Mi közben ezek az életüket kockáztatják...

De ugyanakkor bemutatja azt is, hogy azonnal megtörténne a megtorló intézkedések is és a szákmányulókat erőlyesen megrendszabályozzák.

Járiv Ben Aháron regénye kétségtelenül magán viseli stílus szempontjából is a modern neorealista írók hatását. De hátál kell adnunk az ilyen hatásokért, ha nyomukban sajátos izraeli mű keletkezik, amelyet nem lehet beskatulyázni a szokványos háborús regények közé.

Külföldre készül?

MAGYARORSZAGI ROKONAIT VARJA? Bármilyen utazási ügyben forduljon bizalommal magyarul beszélő hivatalnokainkhoz

Díjmentes tájékoztatással szolgál

ALLTOURS Ltd. UTAZÁSI IRODA Haifa, Nordau 1, Tel. 66951 Smarjahu Levin 2 (Hotel Weiss), Tel. 40501/2

Budapest 1966 nyarán

„Nyugati szemmel” — Ujból ismerkedünk a magyar fővárossal

Először úgy terveztem, hogy Párizsból repülön teszem meg az utat Budapestig. Amikor a párizsi magyar utlevél-kirendeltséget felkerestem, megérdeklődtek, hogy vajon az Új Kelet, címe után itélve az új keleti blokkal foglalkozó lap-e, vagy esetleg más a rendeltetése. A fiatal és mai „értelmiségi” kicsit szajkáltva hallgatta, hogy az Új Kelet egyenes folytatása annak a kolozsvári, harcos zsidó napilapnak, amely már 1919-ben tüzte ki zászlójára a küzdelmet az új Keletért. Azt a harcot, mely Izrael államának megalakulásával, hazánk megteremtésével ért dicsőséges befejezést.

Ekkor derült ki, hogy fel kell keresnem az Avenue Foch 80 számú házban a magyar sajtóattasét. Egyik legszebb párizsi sétámat közhírhelyem ennek az utnak, mert aki látni akar, az Etoile-tól gyulog meg. A kellemes fogadtatás alkalmával tudtam meg, hogy amíg más „tisztességes” halandó 24 óra alatt, sőt esetleg a határon kapja meg a vizumát, addig újságíró minimum öt napig kell várjon. Saját szakállára vizum nélkül is berepülhet Magyarországra, legfeljebb úgy jár, mint Tábori Pál, a londoni magyar író, aki egy nappal előttem, bízva az utlagos vizumban, Pestre érkezett. Kellene éjszaktól töltött a repülőterem levő szállodában, majd simán tovább utazhatott Csehszlovákiába, mert a vizumot csak később kapta meg. Amikor már utban volt Prágába...

Igy azután, Bécsben, a Bankgasse 4 alatt lévő konzulátust kerestem meg. Meglehetősen rideg fogadtatásban részesültem, hiába hivatkoztam az ajánló Hevesi urra, a párizsi magyar sajtóattaséra, aki erre egyenesen felhatalmazott. Végre is megjelent egy ur az éppen változást szenvedő sajtószolgálatból és miután vállalkoztam a telefonköltés megtérítésére, huszonnégy órában belül jóváhagyta a vizumot. Továbbá mentesített az 50 dollár értékű kötelező forint-váltástól is.

EGY KIS SZAMTAN...

A Kärntner-Strassén lévő IBUSZ zsfolóság telt meg utasokkal. Mindenki jegyet vesz, pénz-vált. A pénzváltás rendkívül érdekes: 85 forintot adnak 100 schillingért. Ez a hivatalos tarifa, viszont Budapestben 145 forintért adnak 100 schillinget, ha ember már elhagyta a vizumot. Ez mese. A pénzváltó csak az érkezőknek vált be, valutát forintra. Tekintettel arra, hogy forintot nem szabad kihozni az országból, az IBUSZ információ-szolgálatja teljesen félrevezető. — ezt mondta a szolgálatban lévő vámtiszt is, aki igen udvariasan közölte, hogy forintot nem szabad az országból kivinni. Adhat érte nekem nyugtát, amivel semmit sem érek, vagy inkább vásárolok fel az étkezőben, ahol természetesen minden drágább, mint a boltokban. Így azután egyszerre lett Tokajim, konyakom, stb. Remek módja az árutorgalom fokozásának. A nyugtát kellett mutatnom a vámtisztviselőnek; sajnálkozóan szétártta karjait, mint aki azt mondja: „Má látszot?”

Vizont, ilyen valuta-eltolódások miatt, természetesen kialakult a kommunista tanokban sokat emlegetett „primitív kereskedelem”, az árucere. Két orkán-kabát ára Bécsben, 170 schilling. Darabja 85, ha az ember

megtalálja a forrást. Nem kell keresni, a Graben egyik üzletházában van a bécsiek által is közismert „Csalóköz”. Itt ráugranak a magyarajkúra, adnak és vesznek. Tudják, hogy Pesten „mitől döglök a légy”, vagyis mit lehet jóáron eladni, hogy az ember ne legyen kénytelen, drága és a napi áraknak egyáltalán nem megfelelő valutát vásárolni. Mert amíg hivatalosan 24 forint egy dollár, feketén 40-50 között mozog. Legális ajándék a két orkán, amit a BAV, ez az állami hivatalos felvásárló, Pesten, hivatalos nyugtával, darabját 450 forintért vásárolja. Ilyenformán tehát a 85 schilling = 450 forint. Nem is rossz üzlet! A női kabátot valamivel olcsóbban veszik és még mondják, hogy a népi demokráciában teljes az egyenjóság a férfiak és a nők között.

ALLANDÓ UTLEVELVIZSGALAT

Talán furcsán hangzik. Alandó utlevélvizsgálat? Hogyan lehetséges ez? A határon percek alatt átésünk a forraságokon, bórondót nem néznek, rendkívül udvarias mindenki, kicsit nehezényezik hogy a mi utlevél-kiállító hatóságunk, hanyagul ragasztotta be képpünket. Ekkor elmondtam nekik, hogy öt határon jöttem keresztül, vizumaim is igazolhatják, senki sem kifogásolta a képet. A kialakult beszélgetés során, néhány közös könnyet ejtetünk a magyar válogatott londoni érdemtelen kiesése miatt. Igazoltam, személyes tapasztalataimmal, hogy azért nincsen veszve minden, mert igenis, a magyar csapatnak nemcsak jó sajtója volt, de igen népszerű volt a ködös Albionban. Elismerem, hogy Albert és Bene nem maradnak sokban Eusebio mögött. A légkör baráti-vá vált, együttérzést, a „hagyományos” izraeli-magyar barátság javára könyvelték.

Az utlevélvizsgálat nem határon ismétlődött meg megszámlálhatatlanul sokszor. Az eszpresszókban, a kávéházakban, az éttermekben és magánlakásokban. Semmi rosszra nem kell gondolni, nincsenek váratlan razziaik, senki sem molesztálja a „kedves vendégek” hivatalosan is nevezett, eszpresszókban, kávéházakban ülőket. A hatóságoktól valóban a fejére állhat a turista, mindaddig, amíg meg van hozzá a megfelelő pénze. De az emberek...

Ahogy megtudták, hogy izraeli vagyok — ebből természetesen semmi titkot nem csináltam. — (Mindig eszembe jutott a rosszemlékű hitlerizmus első éveiben szállingózó vicc, hogy Berlinben egy SS-gyűlésen megjelenik két rendkívül vallásos kinezési, ortodox hitsorsos. Az SS-legények elhűlten nézik őket, mire ezek fölényesen kérdezik: „Nu, még nem láttak amerikai állampolgárokat?” — Izgatottan vetek körül, ismerősök és ismeretlenek. Az utlevelemet kérték, amit készségesen megmutattam. Körbe-körbe járt, minden asztalnál, társaságban megvizsgálták. Sokkal alaposabban, mint a hatóságok. Volt, aki elmerengett felette, volt, aki simogatta, de hosszán és szeretettel lapozgattak benne. Mindent meg kellett magyaráznom: az írást, a pecsétet. Hogyan adták ki számomra, hogyan kaptam a különböző országok vizumait és így tovább.

Keresztény kollégák, ismerősök, nem kisebb érdeklődéssel tekintettek meg, mint a zsidók. Egyikük még meg is jegyezte, amint visszaadtam: — Hja, könnyű nektek... Nem tudom pontosan, mire értette, de az utlevelemet nagyon jó érzéssel tettem

vissza a belső zsebembe. Ha nem is egészen könnyű, de itt, Budapestén győzödhét meg igazán az ember arról, hogy milyen sokat jelent, ha valaki 48 óra alatt útlevelet kaphat, órák alatt vízumokat és a kis kék könyvecsével a zsebében, magabiztosan utazhat a világon mindenfelé.

DE MIBŐL ÉL A SIMEK?

Evekkel ezelőtt Kellér írt egy ragyogó tréfát, amelynek poénja az volt, hogy: „miből él a Simek?” Mindenki arra volt kíváncsi, hogy a másik miből él. Közismert nehéz kereseti viszonyok között voltak és mégis vannak, akik sokat keresnek. De miből? Mindenkit izgatott és izgat ma is a probléma, hogy ki, miből él. Tény az, hogy mindenki panaszkodik, de a presszók reggeltől estig zsúfolva, hogy helyet sem igen kapni. A Zserbó előtt sokszor félórát kell sétálni, hogy asztalhoz jussunk, de így van ez a dunaparti „Labela Italia”-ban, az egykori budai Augusta-cukrászdában, a Párizsi presszóban, vagy a Brasilban, ahol főként 70 év körüliek foglalnak helyet. Éld-kön Kálmán Jenő, az „Ez a kutya eladó” kitéző írásával. Általában az idős korostály jár a presszókba. A Berlinpresszó, a Vigszínházzal szemben, rendkívül divatos hely. Zsúfolva. A szófoglalások, melyek asztalokhoz jutnak, akár ott, akár a szomszédos Luxorban, vagy a Zserbóban, csak mind egy és azon témáról árulkodnak. Ki, milyen IKKA-csomagot kapott? Kinek, milyen rokona van itt és ott? Mit ír a Malvin néni New-Yorkból?

Ha ezeket hallgatja az ember, kint mindenki karriert csinál, csak ők szegények... „Persze, mert Lajos akkor azt mondta, hogy amíg ő főeladó a Bámimexnél, addig semmi baj nincsen. Azután jött az a taknyos, akit fölé helyeztek...” Rokonokat várnak, rokonok tartják el őket és az állam nem is veszi rossznéven, mert bár az idős hölgyek, urak, nem veszik ki részüket a termelő munkából, de legalább fogyasztanak. Egy-két-három feketét mindenesetre és költik a karriert csinált rokon valutáját, hozzájárulnak a vendéglő-trószert tervteljesítéséhez.

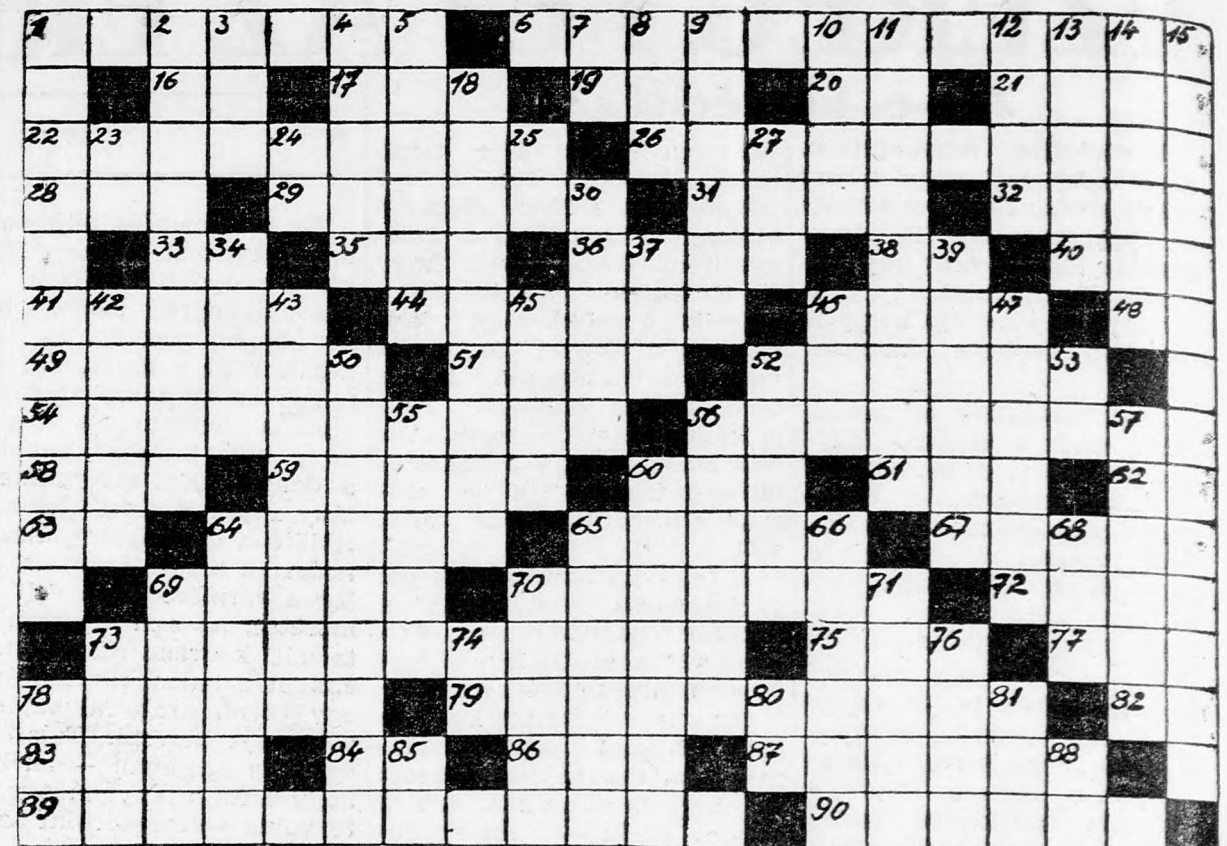
Simek tehát, Ausztráliából, Észak-Amerikából, Bogotából, Caracasból és Almaiból él, hogy egyszer majd jön egy csodás amerikai autó, kiszáll belőle a rokon. Ő ugyan továbbra is Pesten marad, mert imádja Pestet, de mennyit lehet egy ilyen látogatás után mesélni. Ami igaz és ami nem igaz...

SZÉP BUDAPEST? Budapest nagyon szép város. A fekvése, a Margitsziget, Buda, a Körút, a Duna a hidak. Tényleg szép és emlékeztünkben mindig is úgy él, mint gyerekkorunk legszébb városa.

De Budapest sötét. Nyugatról érkező, a gyengén megvilágított Keleti-pályaudvar előtti térség, vidékinek hat. A körúton foghíjas, csaknem uniformizált transzparenszek. Üzletei nem korszerűek, a külföldiek számára rendbehozott Royal szálló nagy vidéki vendégfogadó — ami a szobákat illeti —, mert hallja és lépcsőháza valóban pompás. A szomszédos „Ludláb királynő” vacsorázó hely megfélemlít esetleg Berettyó-újfalui színvonalának, de nemzetközi értelemben, nem reprezentatív. Ocska cigányzenei játékok a füstös falaknak és éppen valami vállalati vacsora résztvevői kurjongatnak. A Váci utcában nincs járműforgalom, de érthetően, hogy miért, hiszen semmi forgalom nincs. Az egykor híres kirakatok, porosak és gondozatlanok, áruik gyengék és drágák.

Keresztrejtvény

1670

Vízszintes: 1. Kazaksztán szovjetköztársaság fővárosa. 6. Becsuánland, a napokban függetlenné vált új afrikai ország első elnöke, nemrég Izraelben is járt, teljes név, első kockában duplahangzó. 16. Korjelző rövidítve. - 17. K...k, zsiros paraszt. - 19. Ful ikerszáva. 20. Nyelvtani fogalom magánhangzó. - 21. Vissza: olaszországi pénzegység. 22. Az államhatalom jogi szervezete. 26. Meyerbeer opera címe. 28. Farag ikerszáva. 29. Világhírű zeneszerző volt. 31. Vissza: európai működő vulkán. 32. Szórakozóhely. 33. O.E. 35. Betűvel a végén katonai rendfokozat. 36. Halpette. 38. D.P. 40. Héber számértékben a.m. 100 - 40 - 2. 41. Cimer betűi keverve. 44. Bibliamagyarázat, vallási jogszabályok. 46. Ekezetlen íparos. - 48. A.I. 49. Gourmand. 51. Duplázza hírhedt amerikai fegyvér. 52. Egy kétszemélyes kártyajáték neve. 54. Két szó: 1) házastárs, 2) a második személynél újjáépítésének idején a zsidó nép vezére. 56. Amerikai író, leghíresebb műve:

„Arviz Indiában”. 58. A magasarangú török tisztnek neve régen. 59. Ekezetlen európai ország. 60. Hozzá nem értő, avatatlant fele. 61. Falu Belső Ázsiában és a Kaukázusban. 62. Egyforma betűk. 63. Egy-mást követő betűk. 64. Szerb fejedelem, majd király, 1882-től, 1889-ben lemondott. - 65. Sokszínű 67. Nevelés. 69. Az autó szive. 70. Szípirtyó. 72. Színházi alkalmazott. 73. Két szó: 1) felönt a garatra, 2) borongós hangulatú, szomorú költemény. 75. R.N.Z. 77. Szélesre nyit. 78. Vissza: élés, megvesztegetés. 79. Név, elővel a Szovjetunió ifjúsági szövetsége. 82. Magyar vármegye fele. 83. Vissza: hegedő kelléke. 84. A gyenge nem képviselője. 86. ...det, származás. 87. Kifejezési mód. 89. Magyar származású orvosnő. 1876-1936. Nobel-díjat nyert a belső fül működésében tett felfedezéséért, teljes név. 90. Állapot latin eredetű szóval.

Háziállat népiesen. 24. Téma páratlan betűi. - 25. Y.R. 27. G.N.A. - 30. Izraeli részlelőhely a Negevenben. 34. Héber este, est, előeste. 37. ...teke. 39. Illatszert. 42. Betűvel a végén rejtvény, talány. 43. Kiadatlan mű latin eredetű szóval. 45. Lásd a 21 vízszintes. - 46. Végletlen eszes. 47. Ugyanaz, mint a 87 vízszintes. 50. Fülemlé más néven. 52. Hanga. - 53. Azonos betűk. 55. Halban gazdag tó Észak-Finnországban, a Lappföldön. 56. Francia forradalmár, 1755-1829. Résztvett Robespierre megbuktatásában, a direktorium elnöke volt. 57. Járomba hajt. 59. Angol reformátor, 1485-1555, vérpádon fejezte be életét. 64. 568 kilométer hosszú folyó Jugoszláviában, a Duna jobboldali mellékfolyója. 65. Nobel-díjas indiai költő. 66. Strófa betűi keverve. 68. Csúf. 69. Betűvel a végén a zsidó nép szimbóluma. 70. Vissza: magyar vármegye. 71. Minta, de össze-vissza. 73. Végletlen tropusi gyümölcs. 74. Francia névelő. 76. A „Jaccuse” írója. - 78. Postafiók. 80. Duplahangzó. 81. Vissza: keresztül. 85. Felvigyáz valamire. 88. S.U.

UJ KELET
KÖZZI NEMZETI ÉRTÉKELŐVEL
hogy a
natanjai megbízottja.
Braun és Schwartz
új címe:
Gordon-u. 3.
Felvez
HIRDETÉSEK
és előfizetéseket
Az Uj Kelet kiadásában megjelent könyvek is kaphatók

Függőleges: 1. Erdélyi fejedelem, uralkodott 1661-től 1690-ig, teljes név. 2. A vörös versejteknek az áltagnál kisebb alakja, amely káros esetekben nagy százalékban fordul elő. 3. Allami jövedelem. 4. Daganat orvosi nyelven. 5. Tiszteletadás. 7. E.D. 8. Vissza: hegedűn van. - 9. Francia költő. 10. Szaporán lép. 11. Az opera egyik neve, közelebbre a wagneri művek jelzésére. 12. ...andu, Nepal fővárosa. 13. Kárt okozok. 14. Káros hatású kigőzölögés. 15. Két szó: 1) szép, gazdag, becsvágyó athéni hadvezér, a polgári időszerűség előtt 450-404. A szicíliai expedícióba sorolt honfitársait; 2) kikötőváros Algériában. 18. Két szó: 1) forró égövi gyümölcs, 2) izomkötő. - 23.

Világ Casanovái egyesületek!
Ravenna, (Reuter). — Két olasz ügyvéd és egy professzor nemzetközi kongresszust hívott egybe a jövő év tavaszára. Mindazokat hívták meg az egész világról, akik ugyanazt a nevet viselik, mint a két ügyvéd és a professzor: a Casanova névre hallgatnak. Eddig 1248 Casanova-család címet sikerült megállapítaniuk. Ezek közül 435 Olaszországban és 331 Spanyolországban él, de Franciaországban is akad 140 Casanova-család. Argentínában 130, az Egyesült Államokban 97, sőt Svájcban is van 61 ilyen család. A híres 18. századi velencei nobszámbással ellentétben a 20. század Casanováinak nem sikerült elkerülni a nőhódítás törvényes következményeit és jórésztük csalódott ember.

Néhány vendéglőben ebédelt, egyetlen egyt kivéve — Apostolok —, sehol sem kérdeztek meg, hogy az ételhez esetleg inni is szeretnék-e valamit. A megszólítás, hogy „kedves vendég”, bántó és kellemetlen. Mintha mindig valami éllel mondaná az alkalmazzot. A villamosokban millió felirat, tudnivaló. Megkérdeztem pesti barátaimat, vajon elolvassák-e valaha, a villamosban, földalattiban ki-függőzött táblát: „Utazási feltételek”. Vagy tiz hosszú pontban foglalja össze az utas kötelességeit. Milyen kötelességem van azokivil, hogy megváltom a jegyemet, nem cigarettázom és nem ugrok ki a robogó kocsiából? A válaszok egybehangzóak voltak: „Soha nem olvastuk el”. Néhányan nem is látták a minden kocsiiban fellelhető táblát. De akkor minek van odatéve? Mindenkit oktának, mintha kiskorúak volnának. Önkéntes, karszalagos közlekedési ellenőrök, fűtőlével irányítják a főváros népet. „Lépkedjünk szaporábban”, „Igyekezünk, kérem” — hallani a kiáltozást. A kalauzno: „Szedjük gyorsabban a lábunkat!” — kiáltja, de ő maga nem szedi, csak egykedvűen adogatja a közelmúltban 50 fillérről egy

forintra drágult menetjegyet. Az éjszakai élet — néhány méregdrága helyet kivéve — semmi. A kedvence ital: a White Lady. Talpas pohár gyűzünyű rum, meggy, citrom, és kristálycukor. A fiatalok is ezt isszák és sokat csokolóznak — nyilvánosan. Sem Párizsban, sem Bécsben nem látható hasonló. Villamosban és presszóban, vagy az utcán, a fiatalok hosszán és senkivel sem törődve csokolóznak. Valakit megkérdeztem, vajon mi az oka ennek. Egyszerűen csak így választott: — Ja, kérem, a mai fiatal-ság...

Először a Jel utca 14 alatti J épület, amely kévtizeden át volt szerény, de nagcsült hajléka. Kuna közlekedési bíró lekedési bíró fokkarokkal” azokat bekerültek a tö ez most számon vagy pedig azok segédlettel próbáln polgártársaikketeltéréseiket.

UJ KELET
REJTVENYPALYAZAT
SZELVENY 1670
Név:
Cím:

Először a Jel utca 14 alatti J épület, amely kévtizeden át volt szerény, de nagcsült hajléka. Kuna közlekedési bíró lekedési bíró fokkarokkal” azokat bekerültek a tö ez most számon vagy pedig azok segédlettel próbáln polgártársaikketeltéréseiket.

Először a Jel utca 14 alatti J épület, amely kévtizeden át volt szerény, de nagcsült hajléka. Kuna közlekedési bíró lekedési bíró fokkarokkal” azokat bekerültek a tö ez most számon vagy pedig azok segédlettel próbáln polgártársaikketeltéréseiket.

Költ

A bíróság miniatikus államkatak. Mutasd megmondom, mokrakiád!

Három évi terv és fél évi építkezés egy évi huzavona mult hét végén pelt meg a Héjcpát, a tel-avivi lota — egyrészelogó-villogó, csupa-üveg, csup68 terme és 71 bközül eddig csakemeletes szárny a 28 járásbírólekedési bíró fokkarokkal” azokat bekerültek a tö ez most számon vagy pedig azok segédlettel próbáln polgártársaikketeltéréseiket.

AZ IGASZAG NÉGY KAPUJA

Aki most meghál Hámispár folyosóin, a levegő-tárgyalóterem szabadulaton eszébe jut a régisági épület, szűlyos és keskeny ahol a bírónak kel kellett utat sukra váró büncváncsikodók se hoz, hogy a tárgeljusznak. Estenyérnyi nagysvillanyfényvel melevőtlen term bíró is szinte érezte magát és feju eltiltnek e kellett kinyújtatettelesen bázt, akinek a felvény rigid utasóság nyelvere le Ennek most vége lett. A bírónak négy külön Az egyik kaput használják. Két nagyközönség re A negyedik kapletartózatásban zák auton. Ez külön lift viszi tárgyalóterembe a külön hivatal a nagyközönség nált folyosó m lep a terembe ugyanazon az ú

AZ ELSŐ ZSIDÓ JÁRÁSBÍRÓ

1923-ig a jaff melletti, felrobb közelében volt — kis-Tel Aviv rásbírosága. Ebl az angol hatóság

„Feged, ah

(Folytatás a 4. Háromnegyedmutat az óraszié bejelenti, Peru Féktele José Salvador ázsiai és ausztrició stb.) mérkóráel Izomkoloss Ászlánnal. Amizsi, hogy ennek pásnak a tartanamem 60 perc meg a törpék bvetkezik, felállunk, majd rendőrkordonon nehézségek árá a hüvös, tel-aba, és egy köszmagánlakásunk

Költözködik az igazságszolgáltatás

Irta: Fuchs Ávrám

A bíróság minden demokratikus államnak a kirkata. Mutasd a bíróságot, megmondom, mit ér a demokráciád!

Három évi tervezés, négy és fél évi építkezés és közel egy évi huzavona után, a múlt hét végén pezsgő étellel lett meg a Héjchál Hámispát, a tel-avivi bírósági palota — egyrésze... A csillogó-villogó, ultramodern, csupa-üveg, csupa-kő palota 68 terme és 71 bírói szobája közül eddig csak a négyemeletes szárny készült el, a 12 járásbíró és a 6 közlekedési bíró fogadja „tárt karokkal” azokat, akik szembekeverültek a törvénnyel és ezt most számonkérjük tőlük, vagy pedig azok, akik bírói segédlettel próbálják rendezni polgártársaikkal való nézeteltéréseiket.

Elárvult a Jehuda Hálévi utca 14 alatti járásbírói épület, amely közel három évtizeden át volt az igazságszolgálat, de nagyon megbecsült hajléka. Kulcsra zárták a közlekedési bíróság Jehuda Hálévi 37 alatti földszinti épületét is, ahol az első héber-zsidó törvényszék lakozott. A sok vihárt látott járásbírói épülethez nem volt kegyes a sors. Nem fogják lebontani, hanem a szűk szobákban, ahol gyakran megértően mérték az igazságot, néhány hét múlva az országos börtönfelügyelőség könyvkövédős tisztviselői útnek tanyát.

AZ IGAZSÁG NÉGY KAPUJA

Aki most megfordul a Héjchál Hámispát széles, tágas folyosóján, a levegős, napsütéses tárgyalótermekben, felszabadultan sóhajt fel, ha eszébe jut a régi járásbírói épület, szűk, félhomályos és keskeny folyosóival, ahol a bírónak két könyökkel kellett utat törni a sorokra váró bűnözők és kiváncsiskodók seregében ahhoz, hogy a tárgyalóteremig eljussanak. És a keskeny, tenyérfény nagyságú, állandó villanyfényrel megvilágított, levegőtlen termek, ahol a bíró is szinte a börtönben érezte magát és ahol a forrófejű elítéltek csak a kezét kellett kinyújtania és már tettelesen bántalmazhatta azt, akinek a feladata a törvény riged utasításait a valóság nyelvére lefordítani.

Ennek most egycsapásra vége lett. A bírósági palotának négy külön bejárata van. Az egyik kaput csak a bírák használják. Két bejárat áll a nagyközönség rendelkezésére. A negyedik kapun pedig a letartóztatásban lévőket hozzák autón. Ezeket azután külön lift viszi egyenesen a tárgyalóterembe, míg a bíró a külön hivatalán keresztül a nagyközönség által használt folyosó megkerülésével lép a terembe és onnan ugyanazon az úton távozik.

AZ ELSŐ ZSIDÓ JÁRÁSBÍRÓ

1923-ig a jaffai Oratorny melletti, felrobbantott Szeráj közelében volt a nagy-Jaffa — kis-Tel Aviv egyetlen járásbíróháza. Ebben az évben az angol hatóságok úgy ta-

„Fogd, ahol éred”

(Folytatás a 4-ik oldalról)
Háromnegyed tizenegyet mutat az óra. A konferan-szió bejelenti, hogy most Peru Főktelen Tigrise, Don José Salvador (128 kiló, ázsiai és ausztráliai federáció stb.) mérkőzik meg Izráél Izomkolosszussával, Elí Ászlánnal. Amkor hozzáfűzi, hogy ennek az összecsapásnak a tartama nem 30, hanem 60 perc és utánuk még a törpék birkózása következnek, — észrevétlenül felállunk, majd a többszörös rendőrkordonon át, nagy nehézségek árán kiosonunk a hűvös, tel-avivi éjszakába, és egy kőszá autóbusszon magánlakásunkra hajtatunk.

lálták, hogy a jaffai épület szűk a „nagy forgalom” lebonyolítására és az első héber város (Tel Aviv) „megérett” arra, hogy saját bírósága legyen, ahol a zsidók „egymás közt” intézik ügyesbajos dolgaikat és nem emelhetnek panaszt az angol, vagy az arab bírák esetleges részrehajlása címén.

43 évvel ezelőtt hangzott el először héberül a teremszóló „Bét Hámispát!” kiáltása, amelyet még a bíró előtt álló delikvens is a nemzeti önértéktől és büszkeségtől dagadó kebelével hallgatt. Megszületett az első héber-zsidó bíróság! A Jehuda Hálévi utca 40 alatti széket az egyetlen bírósági teremben és a mellette lévő, irodahelyiségül szolgáló két kis kamrában dr. J. Nofech, az első zsidó járásbíró (Dr. Chemda Mozes - Nofech, a „Láisa”) szerkesztőjének édes apja).

Három tisztviselő és egy teremszóló állt Nofech bíró mellett az igazságszolgáltatás mezején, míg ma Jakov Szegál vezet a járásbíró és vagy két tucat járásbíró mellett, több, mint 200 tisztviselő, titkár és irattáros körmöglet a Héjchál Hámispát egy teljes emeletnyi szobát elfoglaló hivatali részlegében.

AHOGY TETSZIK: SZEFÁRD, VAGY ASKENAZI

Tel Aviv rohamosan fejlődött és vele együtt szaporodott a kis tolvajok és a kötekedők száma. Házak épültek és a veszekedő szomszédok közül egyre többen fordul-

lélegzett, amikor 1938-ban a járásbíróház átköltözött a Jehuda Hálévi utca 14 alatti épületbe, ahol egy teljes épületszárnyat foglalt el. Az épület másik felében bankfiók és szálloda húzódtott meg évek óta, csendes jóság szédságban. Néhány hét múlva azonban sietve távoztak

Dr. J. NOFECH az első zsidó járásbíró

és átadták helyiségeiket az örökké nyüzsgő, folyton pezsgő bíróságnak, ahol a tömeg-aliják megindulásával tetemesen elszaporodott a bűnügyi és a polgári perek száma.

Hogy milyen „nagyüzem” vált a tel-avivi járásbíróházzá, arról némi képet kaptunk a múlt héten, amikor a bírósági irattárat költöztették át új helyére — 100 ezer már lezárt közlekedési aktát, 100 ezer elintézt bűnügyi aktát és még

akkori igazságügyminiszter, erőlyesen megvédte a „közös fedélre” vonatkozó intézkedését és utasítást adott az építkezés felújítására.

Az alagsorban van a rendőrszoba és ide érkeznek külön kapun át a rabszállító autók is. Az őrszoba mellett van a fegyverterem, valamint három kis „egyéni” zárka és három zárka-terem, ahol több „ucat őrizetes számára van hely. Az őrszobától indult ki a 45-50 méter hosszú földalatti folyosó, amelyen át őriztetést a 3-4 személyes felvonóhoz vezetik, vagy pedig a börtönbüntetéssel sújtottak ugyanezen az úton kerülnek vissza a „salátás-kocsiba” és onnan a „sit”-be.

NEMLIVANATOS SZEMKIVANAT

Egy jellegzetes színfolttal azonban mégis szegényebb lesz a pompás bírósági palota. Eltűnnek a „kotvé vakáción”, a „kérvény-írók”. A Jehuda Hálévi utcai épület bejárata előtt vertek sátrat ezek a „szegény ember íródeákjai”, akik esőben és napfényben gubbasztottak tenyérfény íróasztaluk mellett, a kopott írópár és néhány ív fehér papír társaságában.

Néhány agoráért, esetleg pár fontért nemcsak a kérvényt, beadványt, fogalmazványt és az éj tudja micsoda bírósági iratot szövegeztek meg és gépeltek le a szükséges számú másolattal (ők pontosan tudták, hogy miből, hány kópia kell), hanem utbaigazítást és alapos jogtanácsokat is adtak hozzá, még hozzá ingyen. A szegény emberek fordultak ezekhez a botesinálta „ügyvédkezh”, azok akiknek nem tellett a drága pénzért kéro hivatásos ügyvédi szolgálataira. Ezek számára nem akadt hely a Héjchál Hámispát széles járdáján, sem az árkadók alatt.

A JÁRÁSBÍRÓSÁG ÉPÜLETE

tak jogorvoslásért a bírósághoz. A járásbíróház is „bővített” és 1928-ban átköltözött az Allenby utcai nagytemplommal szemközti kétemeletes házba, amelynek „egész első emeletét” elfoglalta. Tíz teljes éven át szolgálta ez a rozoga ház a zsidó bíróságot, amely az évek folyamán apránként a második emeleti helyiségekbe is beköltözött.

Ebben az épületben kezdtek el a bírói karrierjüket dr. Jicchák Kiszter és dr. Benjámin Hálévi jelenlegi főbírák.

A liberális angol jogrendszer még a mandátumi „alatt valóknak” is megengedte, hogy kívánságuk szerint, angol, arab, vagy zsidó bíró elé kerüljenek. Amikor a harmincas évek elején Bechor Sitrit, a jelenlegi rendőriminiszter és Mordecháj Kennet, a jelenlegi soros törvény széki elnök töltötte be a két tel-avivi zsidó járásbíró tisztviséget, ez a jellegzetes vice járta a bírósági kliensek körében: Milyen bíró elé szeretné kerülni? Választhat szefárd (Sitrit) és askenazai (Kennet) bíró között!

Ebben a boldog „békéidőben”, amikor a Bograsov utca volt a „Cáfon”, Tel Aviv északi része, amikor a Dizengoff még csak egy részben beépített, istenhátamögötti mellékutca volt, Tel Avivban ismeretlen fogalom volt a gyilkosság, a nemi erőszak és a rablótámadás. Nem voltak szélhámosságok és fedezetlen csekkel sem manipuláltak, mert tudták, hogy senkinek sincs pénze...

NAPI 200 AKTA

A bíróság mégis tele volt munkával és mindenki fel-

Kértek ugyan „működési engedélyt”, de a kenyérüket feltöltő ügyvédi kamara tagjainak nyomására „nemkívánatos személyek” lettek. A saját ügyükben nem jó kérvényt írtak...

ELERABOLJAK A TÖRVÉNYSZÉKI ELNÖKÖT

A szomszédos, hatemeletes épületben (nem számítva a két pincésort) még folyik az építkezés. Ha minden rendjén lesz, itt szállásolják el a tel-avivi törvényszéket és ide kerül a városi bíróság is, amely ma a régi városháza Bialik utcai épületében, embertelen körülmények között működik. A járásbírói épület rendőrszobájából természetesen ide is vezet külön földalatti „rabszállító” folyosó.

A törvényszék Ejlát utcai épületében még zavartalanul folyik a munka, de az irattárban már csomagolják a régi, lezárt aktákat. Még néhány hét és a törvényszék is beköltözik a Héjchál Hámispátba.

A tel-avivi törvényszék „mindössze” három évtizedes multra tekint vissza. Ez a t. bíróság is a jaffai Szeráj melletti épületben működött. 1936-ban, amikor annyira elfajultak az arabok gyilkos merényletei, hogy zsidó számára biztos halált jelentett Jaffára utazni, az angolok elhatározták, hogy külön törvényszéket létesítsenek a tel-avivi zsidó polgárok számára. A Jehuda Hálévi utca 37 alatti földszintes épületre esett a választás, abból a jogos feltevésből kiindulva, hogy a zsidók között kevés az olyan törvényszegő, akit egyenesen itt kell felelősségre vonni. Az első zsidó törvényszéki bírák névsorában találjuk többek között, a tavaly nyugodalomba vonult dr. N. Bár-Zákáj törvényszéki elnököt és Mordecháj Kennet, a jelenlegi soros törvény-

széki elnök nevét. 1948-ig itt működött a néhai dr. M. Chesin, a felsőbíró első elnöke és a néhai Jiszráél Máni főbíró is.

Ennek a bírósági épületnek a történetében csak egyetlen-egyszer történt feltűnést kelto esemény: 1947-ben, amikor az Ecel katonái a bírósági épületből elrobolták az angol törvényszéki elnököt és napokon át túszként őrizték.

BEVINGRAD ÖRÖKÖSE

Jelenlegi helyére, az Ejlát utcai háromemeletes épületbe, a függetlenségi háború, illetve Jaffa elfoglalása után került a törvényszék. Addig ugyanis a C.I.D., az angol titkosrendőrség hírhedt fellegvára volt ott. Sokszoros magas drótkerítés vette körül ezt a jól őrzött épületet, ahol számos zsidó ifjút kínoztak meg. A földalatti mozgalmak többször is fel akarták robbantani, de a tel-avivi „Bevingrad” bevehetetlennek bizonyult. (Ernest Bevin, a szélsőségesen zsidóellenes angol gyarmatügyi miniszter után kapta a nevét.)

A törvényszéki bírák munkakörülményei összehasonlíthatatlanul jobbakká váltak, mint járásbíró kollégáiké. A tárgyalótermek nagyobbak, szelésebbek és világosabbak voltak és minden két bírónak egy közös különszobája volt.

Két fényes épület a Saul király fasor és a Weizmann utca sarkán. Ideális keret és körülmények a gyors és zökkenésmentes, de főleg kényelmes bírásokodáshoz. A Jehuda Hálévi utcában (és nemcsak rá az Ejlát utcában is) lezárult a modern zsidó bírásokodás chaluci-úttörő fejezete. Az izraeli nép szerette ezeket a bíróságokat, amelyek az egyén szabadságának fellegvárai voltak és maradtak minden időben.

Bantunéger király verse

Irta: Naschitz Frigyes

A 38-ik önállóvá nagykorúsított afrikai állam, a termékeny, jó éghajlatú Basutoland visszavette történelmi nevét és most megint Lesotho-nak hívják. Egymillió bantunéger lakosa közé kerek száz év óta 2000 fehér szivárgott és ez az arányszám még kedvezőtenebb az európaiakra nézve, mint a Rhodéziában törzskönyvezett pigment proporcio. Igaz, az utóbbi fehér archörűek kormányozták, Lesothot meg nélegnek, de a két ország közötti különbség inkább felszínes, mint lényegi. Bár Lesotho királyi rangot viselő uralkodója, — Mr. Smith-szel ellentétben — az értebb többségi népből került ki, az újszerű államalakulat gazdaságilag, sőt bizonyos mértékben politikailag, továbbra is a délafrikai és rhodéziái életosztók diktatúráját nyögi. Nem kétséges, hogy ez a függő függetlenség a látszatkétecsőség szტიгмáját viseli, amelyet a zsenge szuverenitás jelképei: címer, himnusz, nemzeti lobogó és egyéb tünetek, legfeljebb enyhíteni képesek.

Az itt következő verset, — amelynek címe: „Moshesh sirfeirata”, a 66 éves David Crammer Theko Bereng írta, aki országa uralkodói méltóságát tölti be. Mosheshről, a népvézérről szól, aki 1830-ban a venterangú Sulu fejedelem által a lakatlan Basutolandba terelt különböző batu-törzseket egyesítette és nemzetété ötvözte. Miután békeigyekezett a szomszédos Oranje állam búr harcosai állandóan próbára tették, a kátyuba jutott függetlenség illuzióját felcserélték a kevésbé kockázatos brit

gyarmati státusszal. Száz éven át tartó közjogi és

súrlódások után Lesotho most, a fekete kontinens önrendelkezési mozgalma során szintén „felszabadult”. Ime, a vers:

Milyen madárhagot hallok?
fülj szől szírt-szaggatta völgyben.
Törzsfőnöknek öröme
szól és tarka tollát mossa.
Hangja Moshesh-t magasztalja,
röptében tán látja is.

Mért is kellett meghalnia,
hisz Lesotho bölcs volt!
Megvetette harcos multnak
bősz csatározásait...
Honi karvaly, köszáli-sas, ti
sziklába vajt fészeklaktól
mér súroltok hegytetőt?

Lesothoban egy dal van csak:
Törzsfőnökünk dicsegete,
bár a sírját por fedeti.

Fehértorkú jégmadár, mely
hegyi csermely tükrét szántja,
nyomában sok veréb trilláz,
hogya régi regét rimel
vagy újkeltű dalra gyűjt.
Amit hallunk, fület csikland,
hajlat borzol, libabőröz
attól, amit Moshesh tett.
Nép háláját tolmácsolja,
mert azt, aki egybefonta,
tisztá szívvel szereti.
Szózat szeli vezér várát:
Ne feledjük Thesele-t!

Es most hárfá húrja zengjed:
Üdv Moshesh-nek, örökké!

Bereng félsége verse az afrikai népek tudatvezetőből fakad. Legjellegzetesebb szerkötője a nemzeti öntudat és a természet. Enyhén expresszionista hangvétele az új kontinens régi önkitala és a kultúra crescendóját visszhangozza, amelynek világért kimitatható alapeleme az ifjúság, a haza és a haladást szolgáló eszmék megtestesítőjének korszerűen hangszerelt fetiszálása.

daszere az infláció és a háború. Mindkettő átmeneti fellendülést hozhat, de biztos pusztulást. Lesotho vezetői, hír szerint, tisztában vannak a ve szélyekkel. Gyanakvók, de józanul ítélik meg a lehetőségeket... Ha a költőkirály hozzájárulna a szembenálló felek megbékítéséhez, akkor komoly szolgáltatást tenne az emberiségnek. Es a költészetnek is.

Hemingway szerint rosszul vezetett országok cso-

H I D E G V É R R E L .

Írta: TRUMAN CAPOTE

AKIK UTOLJARA LÁTTAK ÖKET

Holcomb városka a nyugat-kansasi gabonatermő fennsíkon fekszik, távoli, elhagyott vidéken, amelyről a kansasiak is azt mondják, hogy „az Isten háta mögött van.” A végtelen síkságon már messziről látszik. Nem mintha sok látnivaló lenne: néhány tervszerűen épült ház a Santa-Fé vasúti fővonal mellett. A városka végén régi szürke épület áll, tetején fényreklám: TANC — de természetesen már régóta nem táncolnak, s a fényreklám évek óta nem gyulladt ki. Nem messze tőle még egy nagyobb épület Holcomb Bank felirattal. A vállalat 1933-ban tönkrement, irodahelyiségeit lakásokká alakították át. Ez az egyik a városka két többemeletes háza közül. A másik egy omladozó épület: tanító-otthonnak is nevezik, mert a helybeli tanítókat helyezték el benne.

Expressz- és gyorsvonat sohasem áll meg a városka állomásán, személyvonat is csak alkalomadtán, ha Holcombba címzett küldeményt hoz. Az országot mentén két benzinkút van, az egyikhez szegényes élelmiszeres bolt, a másikhoz vendéglő — a Harman's Café — tartozik. Tulajdonosa Mrs. Hartman szendvicset, kávé, szeszmentes italokat szolgál fel vendégeinek.

Ezenkívül még az iskolát kell megemlíteni. Háromszázhatvan tanulója van — óvodásoktól felső osztályosokig —, s ezeket több autóbusszal szállítja a környékből helyiségekből Holcombba és onnan haza.

A városka lakói nagyrészt német, ír, norvég, mexikói és japán származású farmerek. Szarvasmarhát és birkát tenyésztnek, búzát, cukorrépát termesztnek. Roppant kockázatos vállalkozás a csekély csapadék miatt.

1959 november derekáig csak nagyon kevés amerikai, sőt nagyon kevés kansasi hallott Holcombbról. A rendkívüli események éppen úgy elhúztak Holcomb mellett, megállás nélkül, mint a folyó, mint az autók az országúton és a vonatok a vasúti fővonalon. A városka kétszázhatvan lakosa nem is nagyon bánta ezt; a holcombaiak meg voltak elégedve megszokott életmódjukkal: dolgoztak, vadászgattak, a televíziót nézték, s alkalomadtán szülői összejöveteleken, az egyházi énekpróbákon vagy az X-4 klubban találkoztak.

Azon a novemberi vasárnapon szokatlan dörögek törtek be a megszokott, kora reggeli hangokba, a prérifarkasok távoli vonításba, az elrobogó mozdonyok pöfögésébe. Az alvó holcombaiak közül senki sem hallotta a négy revolverlövést, amelyek mindent egybevetve hat emberéletbe kerültek. Attól kezdve azonban a helybeliek, akik annyira megbíztak egymásban, hogy házaikat sem zárták le, gondolatban újra meg újra megpróbálták rekonstruálni a négy tompa dörrenést, amelyek annyira bizalmatlanokká tették őket, hogy még a régi ismerősök és szomszédok is gyanakvással, idegenként tekintettek egymásra.

A CLUTTER CSALÁD

Herbert William Clutter, a River-Valley farm tulajdonosa negyvennyolc éves volt, s mint nemrég egy biztosítótársaság orvosától megtudta, a legjobb egészségnek örvendett. Százhatvennyolc centis magasságával csak középtermetű volt, mégis igen férfias benyomást keltett. Széles válla volt, egészséges, fiatalos arca; sötét haja még a halántékán sem őszült. Arca, széles, erős állával bizalmat sugárzott, hiánytalan, erős, fehér fogorálával a mogyorót is feltörte.

Nem volt olyan gazdag, mint szomszédja, Taylor Jones farmer, aki a városka leggazdagabb emberének számított, mégis nagy tekintélyt élvezett a városkában és Garden City-ben, a szomszédos járási székhelyen is, ahol a nyolcszáz ezer dolláros költséggel épülő új templom építési bizottságának elnökévé választották. Egyúttal elnöke volt a kansasi mezőgazdasági bizottságnak, és neve nemcsak a középnyugati agrárkörökben volt ismert, hanem washingtoni kormánykörökben is, és Eisenhower elnöksége idején beválasztották a szövetségi mezőgazdasági hitelügyi bizottságba.

Mindenkor tudta, mit akar, el is érte, amit akart. Bal kezének aratógép által megcsontított gyűrűsujján szerény aranygyűrűt viselt, huszonöt évi házasságának szimbólumát. A Kansas State University egyetemen mezőgazdaságot hallgatott, s egyik kollégájának három évvel fiatalabb húgát, Bonnie Foxot vette el feleségül. Az asszony négy gyermekkel, három leánnyal, s egy fiúval büszkélkedte meg.

Eveanna, a legidősebb leány. Észak Illinoisban élt férjével és tízhónapos fiacskájával. Gyakran meglátogatta szüleit. Azokban a napokban éppen oda várták, mert a szülők a Németországból Klotter néven bevándorolt Clutter család nagyszabású találkozójának megrendezésére készültek — több mint ötven rokont hívtak meg.

A második leány, Beverly sem élt a szülői házban. Kansas Cityben ápolónőnek tanult s ott eljegyezte ma-

BEVEZETŐ

A modern amerikai irodalom lapjairól szinte sütt a valóság. A nyers ábrázolóerő. Hitelesen mutatják be a történéseket, s azok hatását az emberekre. Nincs kelendőbb kézirat a kiadók számára, mint a riportregény, amelyet rátermett újságíró írt, művészi igényrel. Az ilyen könyvet millió példányszámban adják ki, heteken belül más nyelveken is megjelenik, s hamarosan filmet is forgatnak a témából.

Ilyen regény a „HIDEGVÉRREL”, amelynek folytatásos közlését ma kezdjük el. A négyszeres gyilkosság lázbahozta annakidején az amerikai közvéleményt, s a világlapok legjobb tollú munkatársait bízták meg a riport megírásával. S egy fiatal riportert — egyike a legjobb tollúaknak — nem elégedett meg azzal, hogy lepedőnyi méretű cikkei néhány napon át mekkortörték-megháromszorozták lapja példányszámát. Truman Capote megérezte a maradandót a témában, s megírta regényét.

Példátlan sikere volt a „HIDEGVÉRREL” című könyvnek, bestseller lett belőle, írója elfoglalta helyét az ismert tollforgatók között. Az Uj Kelet szerkesztése örömmel nyújtja át az olvasónak az utóbbi évek egyik legizgalmasabb olvasmányát.

gát egy biológiahallgatóval. Eljegyzését apja is örömmel fogadta. Karácsony hetére kitértek az esküvőt, már a meghívókat is kinyomatták.

A tizenöt éves, de apjánál jóval magasabb Kenyon együtt élt szüleivel, hasonlóképpen egy évvel idősebb néneje, Nancy is, aki egyébként egész Holcomb kedvence volt.

Családjával kapcsolatban csak feleségének egészségi állapota okozott komolyabb gondot mr. Clutternek. „Ideges”, „kisebb rohamai” vannak — mondták családi körben kissé széptve, nem mintha „a szegény Bonnie szervenése” titok lett volna bárki előtt, hiszen mindenki tudta, hogy a legutóbbi hat év alatt ismételt elmebetegségekben szenvedett.

Azonban az utóbbi időben mr. Clutternek ez a gondja is enyhült némileg. Ugyanis előző szerdán felesége azzal a meglepő és szinte hihetetlen, örömdetes hírral tért haza a Vesley intézetből, ahol ismét két hétig gyógykezelték, hogy bajának okát, az orvosok véleménye szerint, nem a fejében, hanem a gerincében kell keresni. Műtétnek kell alávetnie magát, s akkor újra a „rég” lesz.

Mr. Clutter napja rendszerint fél hétkor kezdődött. A legtöbbször a tejeskannák csörömpölése és a kannákat rakosgató fiúknak — Vic Irsik napszámos két fiának — suttogó beszéde keltette fel álmából. Ezen a napon azonban még feke maradt, nem zavartatta magát. Hagyta a fiukat, hadd jöjjenek-menjenek, mert az előző éjszaka, péntek és a hó 13-ának éjszakája — noha a vidám percek nem hiányoztak — fárasztó volt. Bonnie ismét a „rég formában” volt, mintha azt igyekezett volna bizonyítani, hogy a tökéletes javulás útjára lépett, ruoszt tett az ajkára, gondosan fésülködött, felvette új ruháját, így kísérte el a holcomb iskolába, ahol megtapsolták a tanulók által bemutatott „Tom Sawyer” című darabot, amelyben Nancy alakította Becky Thatcher szerepét. Élvezte az előadást, örömmel látta Nancyt a közönség előtt, noha a lány ideges volt, mosolyokat szórt jobbra-balra, könnyedén beszélgetett az emberekkel. Mindketten büszkéek voltak rá. Határozott sikere volt: jól betanulta a szerepet, emlékezett minden szóra.

„Gyönyörű vagy, édes — egy valódi déli szépség” — mondta az apja a színpalán mögötti üdvözlések során. Nancy egy igazi déli szépséghez illően fogadta a gratulációkat; puffos ruhájában előbb hajbókol, majd engedélyt kért, hogy elhajthasson Garden City-be. A mozi soronkívüli előadást tart. Pénteken, 13-án, este 11 óra körül rémfilmvetitenek. Összes barátai ott lesznek. Mr. Clutter más körülmények között elutasító választ adott volna. Az ő törvényei voltak a mérvatók és ezek egyike így hangzott: Nancy — ugyancsak Kenyon — köteles hétköznap este tizkor otthon lenni, szombaton pedig — éjfélkor. De mivelhogy az est kellemes eseményei ellágyították, engedett a kérésnek. Nancy csak két óra tájra tért haza. Hallotta amikor jött és magához hívta. Mert jóllehet sose szokott kiabálni, volt egy és más, amit világosan meg kellett mondania. Ezek a dolgok nem is annyira a késői hazajövetelre vonatkoztak, mint annak a fiúnak a személyére, aki hazakísérte az iskola egyik kosárlabda hőse, Bobby Rupp.

Mr. Clutter kedvelte Bobbyt és úgy vélte, hogy korához, a 17 évhez képest, igen felelősségteljes és udvarias. Viszont a három évben, amióta Nancynek szabad volt „fiukkal járni”, noha szép lány volt és a társaság kedvelte, csak evvel a fiúval járt. Mr. Clutter rossznéven vette a dolgot, ámbar tudta, hogy mostanában nemzeti szokás: fiuk-lányok „állandó jelleggel” járnak együtt és jegygyűrűt viselnek. Főleg azóta ellenezte a dolgot, hogy rajtakapta Nancyt, amikor a fiúval, ezzel a Ruppal csókolózott. Azt ajánlotta, hogy Nancy „ne találkozzon olyan gyakran Bobbyval”, azt fejtette, hogy a kapcsolatok fokozatos leépítése kevésbé fáj ma, mint a későbbi hirtelen szakítás, mert hiszen, mint említette már, amugyis el kell válniuk. A Rupp család katolikus volt, míg a Clutter család — metodista, ami egymagában is elég ok arra, hogy bármilyen házassági tervnek végtelenség. Nancy józan gondolkodású lány volt — mindenesetre nem bocsátkozott vitába — és mielőtt jóéjszakát mondott, megígérte apjának, hogy fokozatosan szakít Bobbyval.

Mindez súlyosan megnyirbálta alvási idejét, amely rendszerint este 11 órakor kezdődött. Ezért azon a bizonyos szombati napon, 1959 november 14-én jóval 7 óra után ébredt. Felesége mindig olyan későig aludt, amilyen későig csak lehetett. Ennek ellenére, amikor mr. Clutter borotválkozott, zuhanyozott és felvette a durva posztónadrágot, a gulyás-börkabátot és a puha lovaglósizmát, nem félt attól, hogy esetleg felébredt. Nem aludtak egy szobában. Néhány éve, hogy egyedül aludt a családi hálószobában, amelyet a 14 szobából álló emeletes ház földszintjén rendeztek be. Mrs. Clutter ennek a szobának a szekrényeiben tartotta ruháit, míg kevés piperecikkeit és rengeteg gyógyszerét a mellette levő fürdőszobában, amely kék porcelán csempével és üveg téglalapokkal volt kirakva. A ház asszonya Eveanna egykori hálószobájában lakott, amely — akárcsak Nancy és Kenyon szobái — az emeleten volt.

A ház — amelynek jórészt mr. Clutter tervezte, aki értelmes és megfontolt, ha nem is különösképpen dekoratív építésnek bizonyult — 1948-ban épült 40 ezer dolláros költségvetéssel. (Jelenlegi eladási ára 60 ezer dollár volt). A szép fehér ház, amely kínai szilfákkal szegélyezett, arnyas fasor végén állott, az előtérben gondosan ápolt bermudai füvel borított hatalmas pázsittal, nagy benyomást tett Holcombba. Olyan hely volt ez, amelyre az emberek ujjal szoktak mutatni. A ház belsejét illetően, süppedő, tarka szőnyegek gazdag választéka borította a padlót és csak itt-ott hagyta érvényesülni a tükörsíma, fényesre vikszelt parkettet. Óriási, modern kerevet, csillogó fémszálakból szőtt érdes anyaggal leborítva; ugynevezett reggeliző-sarok, benne kétféle színű plasztikkal kárpitozott lóca. Ezt a butort az emeleten kedvelte mr. Clutter és neje, és ezt kedvelte legtöbb ismerősük, akiknek háza általában így voltak berendezve.

A bejárónőn kívül, aki hétköznapokon dolgozott, Clutterék más alkalmazottat nem tartottak, ezért miután Mrs. Clutter megbetegedett és a nagy lányok elhagyták a házat, mr. Clutter kényszerből megtanult főzni; ő vagy Nancy, de főleg Nancy főzte meg az ebédet a család számára. Mr. Clutter élvezte a főzést, valóságos remekelt benne: Cansásban egyetlen asszony sem süttött az óvénél jobb kenyeret. Hires kókuszpogácsái pedig elsőnek fogytak el a jótékonyági bazárokon — de ő maga kevest evett. Farmer-társaival ellentétben a spártai reggelit részesítette előnyben.

A bejárónőn kívül, aki hétköznapokon dolgozott, Clutterék más alkalmazottat nem tartottak, ezért miután Mrs. Clutter megbetegedett és a nagy lányok elhagyták a házat, mr. Clutter kényszerből megtanult főzni; ő vagy Nancy, de főleg Nancy főzte meg az ebédet a család számára. Mr. Clutter élvezte a főzést, valóságos remekelt benne: Cansásban egyetlen asszony sem süttött az óvénél jobb kenyeret. Hires kókuszpogácsái pedig elsőnek fogytak el a jótékonyági bazárokon — de ő maga kevest evett. Farmer-társaival ellentétben a spártai reggelit részesítette előnyben.

(Folytatása következik)

A SZEZON ESEMÉNYE! 1966 október 15., szombattól a tel-avivi „P E É R” moziban

„Doktor Zsivágó”

BORIS PASTERNAK világhírű regényének hat „Oscar”-díjat nyert filmváltozata, a világhírű DAVID LEAN rendezésében. Főszereplők: JULIE CHRISTIE és OMAR SHARIF. A „Metro-Goldwyn-Mayer” színes filmóriása.

A történetes kudarc

Irta: Fried Miksa

dő lelki és anyagi terhekkel szembeni rugalmas ellentétlára. Hiszen az országán odaadással csüngő jóindulatú polgárnak komoly oka lehet, őszinte szívvel sajnálkozni a felett, hogy ez az önjelzésre felépült közhangulat voltaképpen a legvilágosabban juttatja kifejezésre az egyéni jólétre törtetés önző érzelmeit. Nyenformán nyomatékosan kell kiemelni azt a tényt, hogy ez a jólétre törtetés, vagy még pontosabban körülhatárolva: ez a jólétféltés semmilyen kapcsolatban sem áll azokkal a megzavart gondokkal, amelyek összefüggnek a nemzet és az állam magasabb lét-problémáival.

Természetesen nem szabad most beleesnünk a másik végletbe és nem mondhatjuk, hogy az egyén gondjai és szorongásai nem esnek komolyan a latba azért, mert ezek nagyobbára még csak a jóléthez görcsösen ragaszkodó érzelmeiből táplálóknak. Illetve a jólétféltés ténye még távolról sem vonta maga után — az egyén esetében is — a gazdasági egyensúly felborulását. Azt sem mondhatjuk felelősségérzet nélkül, könnyelműen, hogy az ez idő szerint 25-30 ezer lélekre tehető munkanélküliségi keret nem aggasztó tünet, ha ezt a számot a 900 ezer dolgozó kenyérkeresővel állítjuk szembe.

AZ ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSEK TANULSÁGAI

Nyilvánvaló, hogy az egyén helyzete életbevágóan fontos kihatással bír az állam lét-elemeire és valószínű, el sem képzelhető egy kiegyensúlyozott ország, ha egyedeinek összessége gondtaljakkal küzd. De ezzel szemben áll az az alapigazság is, mely szerint nem volt még példa arra, hogy a gazdasági, társadalmi és főleg szellemi alapzataiból kicsusztott országban az egyén megelégedetten és jólétben élhessen. Ez talán tarthat egyideig, de utána az összeomlásnak be kell következnie.

Ezzel a könnyen megérthető megállapítással el is jutottunk az alapvető vitális kérdésekhez, amely már hosszú hónapok óta méltán nyugtalaníthatja lelkiismeretünket és úgy érezzük, hogy fenyegető Damoklész-kardként lebeg az ország közvéleményének feje felett. Valójában ki is tudhat teljesen megnyugtató és ésszerű felvilágosítást adni arra nézve, hogy miért kellett az ideai állami költségvetést négy és fél milliárdban megállapítani, amikor az alijja méretei a minimálisan alui fokozatra csökkentek. Illetve a tavalyi költségvetés négytízmilliárdos kerettel és a tavalyelőtti államháztartás három milliárd hetszázmillióval tizezreke menő nagy alijját tudott lebonyolítani. Ugy látszik, hogy az ideai felduzzasztott költségvetés, tekintet nélkül az alijja sajnálatos lemorzsolódására, belső, hazai célokra kellett. Elég nagy baj...

Ehhez a gondolatkörhöz még azt is hozzáfűzhetnénk, hogy a mostani, aktuális, nemzeti jelszavak szerint a

vitathatatlan, elsőrendű cél — gazdasági életünk újjárendezése és egészséges, produktív alapokra való fektetése. Igaz, felmérhetetlenül fontos, hogy ezt a hatalmas koncepciót belátható időn belül sikerrel megvalósíthassuk. Nyititok ugyanis, hogy ennek a tervnek a gyakorlatban való átültetése, állami létünk egyik legfontosabb alap-eleme. De csak az egyik...

A NAGY NEMZETI IDEÁL — AZ ALIJJA

A levegőt jelentő, legnépszerűbb lételem az országunk — az alijja folytonosságának a megőrzése és biztosítása. Enélkül Izrael fennmaradása el sem képzelhető, határvédelme nem garantálható és léte egyáltalán nem igazolható a szétszórtaságban élő zsidóság és a világ népei előtt. Sajnos, ebben a vonatkozásban szellemi vonalvezetésünk, nemzeti vonzóerőnk és erkölcsi ideáljaink fáklyái, amelyeknek új utakra kellett volna fényt vetniük, nem bizonyultak olyan megfelelő eszményi eszközöknek, amelyekkel a határokon kívül nagy tömegekben élő népet meg tudtuk volna kötni és ezáltal az ország számára megnyerni.

Már pedig a kétségteletül legelsőszomorítóbb valóságnak az önmagunk előtti bevallása és a kialakult helyzetnek, szűpítettség nélküli felismerése és felértékelése — feltárja valamennyi gondolkodó koponya előtt, hogy az országépítés nagy műve tekintetében ezuttal, valóban az aggasztó kritikus pontig, vagy talán a legkritikusabb, a legmélyebb pontig jutottunk el. Mert mi is történt? Ez idő szerint, tudvalevő, hogy két nagy rezervoárból táplálkozhatik államunk népének az utánpótlása — az alijja. Az egyik hatalmas tartalék, a kelet-európai államok tömbje, ahonnan a kivándorló zsidó tömegek belső és a külső politikai vonalvezetésnek megfelelően engedélyezik — vagy inkább — nem engedélyezik — izraeli testvéreikhez csatlakozni. Ennek a politikának viszont annyi érthetetlen és titokzatos rejtélye van, hogy erre kivitelezhető és időhöz rögzített terveket építeni, teljesen illuzorikus volna és ezért nem is mondható reális bázisnak az alijja szempontjából.

Persze, lemondani erről az értékes zsidóságról, nemzeti öngyilkossággal volna egyenlő. Ezért várni kell és fel kell készülni, míg a világnak ezen a részén is a nagy és a hön öhajtott változás be fog következni és innen is elindul egykor, valamikor a remélt szabadalijja.

A VESZALIJJA ÉS A GAZDASÁGI-JÓLETI ALIJJA FOGALMAI

A másik nagy tartalék az az európai és amerikai államtömbök alkotják, amelyekben semmilyen akadályt nem gördítenek az alijja útjába. De innen, sajnos, népünk nem akar elindulni és nem hajlandó vállalni az országépítéssel és az ország-cserével egyúttjáró kockázatot. A szomorú igazság, hogy népünk akkor szokott felkerekedni és tömegesen, utolsó kis batyujával a hátán az ösök földjére hazatérni, a

mikor odaát, a diaszpóra országában már amugyis mindent elveszített és ilyenformán Izraelben már semmi vesztenivalója sem lehet.

A tanulság az elmondottakból nyilván az, hogy az az ut, amelyen állami fennállásunk közel 19 esztendeje alatt jártunk, lehetett többé-kevésbé elfogadható az eddigi alijják, de még inkább: a veszalijják számára, de létjogosultsága teljesen megszűnt a kialakult új helyzetben és ezért nem megfelelő és nem alkalmas a szabad országokból rekrutálódó gazdasági-jólethi alijják egyengetésére és biztosítására. Mert nem mondhatjuk, hogy jöjjenek csak közénk és itt, az ós-ujhazában olyan gazdasági és életbiztonsági előnyöket nyújthatunk, amiket a diaszpóra országai nem adhattak eddig és nem adhatnak a jövőben sem. Ilyen kijelentések és ígéretek: hivalkodásnak számítanak és szánakozó érzést keltenek azoknak lelkében, akiknek évről-évre ki kell nyitniuk erőszényeiket, hogy gazdasági-jólethi egyensúlyunkat alátámasszák. Ezen a vonalon mi nagyon is alól maradhatunk a versenyben. Természetesen vannak és lehetnek kivételek, akiket ösztínt az eszme gondolata vezet, de ezek csak megerősítik a szabályt.

HA IZRAEL A VILÁG ZSIDÓSAGANAK ESZMÉNYKÉPE LESZ...

Az új út megteremtése, elsősorban a mi itteni életmenetünk gyökeres átalakítását követeli. Kinek nem dagad a szíve még ma is, ha függetlenségünk kivívására és a színáji hadjárat nagy győzelmére gondol, amelyek példamutatásul szolgáltak az amuló világnak. Ennek során, mint emlékeztet, a maroknyi nép önfeláldozó készsége megnyerte a demokratikus és a humanista eszméket még lelkesedni tudó emberiség rokonszenvét, valamint erkölcsi és gyakorlati, tevőleges segítségét. Ha most visszapihlantást vetünk ezekre az elmúlt nagy eseményekre, felemelő érzéssel mondhatjuk, hogy a történelmi jogokon kívül csakis az említett hősi tetteknek köszönhetjük mai életünket és állami önállóságunkat.

Ha most országunk és nemzetünk életfolytonosságát akarjuk biztosítani, akkor ezuttal olyan eszményi alkotással és példaadó tettel kell elsősorban a zsidó világot bámulatba ejtenünk, hogy ennek a cselekedetnek a nyomán semmilyen politikai, gazdasági és társadalmi földindulás ne téphesse ki fiatal államunk szilárd alapzatának mély gyökereit. Így tehát mintaképe kell, hogy legyen példás, magas erkölcsi életmódunkkal, a szellemi és tudományos fejlődésünkkel, a nagy technikai vívmányokkal, amelyek együtt olyan magasnívóju tartalmat kell adjanak országunknak, hogy minden zsidó egyén és közösség, bárhol is legyen és éljen, Izraelben lássa minden emberi ideálnak földi megtestesülését és ezért legfőbb vágya legyen fiait-leányait ideküldeni, hogy itt az új és szebb világ részeseivé válhassanak. Mert csakis ezen az uton fogjuk jóvátehetni eddigi hibáinkat és mulasztásainkat, nevezetesen: az ideálok nélküli anyagi jólétre törtetés kudarcát.

HETI FILMLEVEL.

LADY L. — Eszter mozi

Romain Gary érdemelten aratott világsikert a fenti film alapanyagát képező regényével. A híres anarchista, Armand Denis regényes történetét írta meg benne, összepárosítva őt egy utcalánnyal, akit szépsége, fogékonysága és szerencséje kielcsal a fertőből és az angol arisztokrata világ jeles személyiségévé avatja.

Lady L. nyolcvanadik születésnapján elmeséli húszéves lovagjának, a család tisztelőjének, a koszorú költőnek, viharos életét, visszapereggeti a mulat, amely nem volt dicsőséges, csak érdekes, kalandos. Lady L. édesapja is esküdt lélessége volt a polgári világnak, az egyháznak és ezért ő már gyermekkorában

sok kalandot tartalmaz, nagy lehetőséget nyújt a filmesítéshez. A tehetséges Ustinovra hárult a feladat, hogy a filmet elkészítse. Ugy tünik szorongásosan látott hozzá a munkához, félt a regény sajátos humorától, bizarrságától és ezért majdnem mindent elvetett és újjal cserélte fel. A film humorra ezért egyértelműbb, vulgáriásabb, de élvezetesebb, inkább afféle burleszkbe torkollik.

Igy is igen élvezetes és nem hibázható film az, amely nem tudta visszahadni a regény atmoszféráját, nem tudta úgy felvonultatni a hőskéket, ahogyan azokat Romain Gary ábrázolja.

megutálta azokat az eszméket, amelyekért részeges apja hevült. Sorsa mégis úgy hozza, hogy élete egyetlen igaz szerelme, az egész Európa által üldözött Armand Denis, az anarchista mozgalom lelkes harcosa, aki soha nem szerette őt igazán, mert az egész emberiséget szerette.

Csakugyan bizarr történet, a koszorú költő ájuldozik tőle, Anglia egyik leg-híresebb asszonya, arisztokrata hölgye, akinek nyolcvanéves születésnapjára az udvar is elküldi üdvözlését, bordélyházából került ki és a fennálló rend megátalkodott ellenségének, Armand Benisnek volt a szeretője, akcióinak segítőtje.

A könyv remek humorrall, az anarchista mozgalom szatiráját adja és olyan élvezetes eszközökkel, beavatottsággal, anyagismerettel, hogy elbájosolja az olvasót. Sajnálja az ember, hogy végre ért a regénynek, még tovább olvasná Lady L. színpokázó, szellemes elbeszélését, a „rég szép anarchista időkről”, Armand Denisről, aki az egész világot szerette, csak őt nem, pedig fiatallóságának minden hévét lángoló szenvedélyt nekijárandékozta.

A kisterjedelmű könyv

Kérdés-felelet

Kérdés: Miben különbözik a jólkereső szabó a kezdő színesztől?

Felelet: A kezdő színesz kisebb alakításokat is vállal.

Régi probléma a regényből filmesítés. Sokkal nehezebb, mint azt elgondolná az ember. A filmnek mások az ábrázolási eszközei, mint az írásnak és lehetőségei óhatatlanul elragadják a rendezőket. Így tehát egy kis csalódással nézi végig a filmet mindenki, aki a filmet olvasta. Akik nem ismerik a könyvet egyértelműbb élvezetben részesülnek.

Armand Denis figuráját Paul Newman kelti életre. Ez a színesz egyre jobban kiteljesedik, egyre szélesebb színjátéki képességekről tesz tanuságot. Remekel. A regényben ábrázolt Armand Denis eseményit, sokkal inkább közelít a regényhez, mint filmbeli partnerei.

Természetesen a forgatókönyv-rendező, nem engedti őt szabadjárta, elfordítja tekintetét a könyvtől és olykor olcsóbb megoldásokra kényszeríti. Nem az ő büne. Remek a humor, nyeglésége, romantikussága, ha a világ szenvedéseiről és közbömbössége, ha a szerelme tárgyáról van szó.

Sophia Loren nem különös képességű színésznő, az utóbbi időben, pedig olyan hajszát művelnek vele, olyan lázas tempóban folyik az értékesítése, hogy nem is várható tőle érett, megfontolt, műanszokat kifejező alakítás. Ezuttal is megkezdte a feladatokat, kényszerűen átengedi az elsőbbséget másnak. elsősorban Paul Newmannak, másodsorban pedig David Nivennek.

David Niven remek színész, értelmes, fegyelmezett, száraz, angol humorra pedig jól érvényesül ebben a szerepben. A néző mindig örömmel mered rá és hiányolja, ha távol van. Igaz, hogy a forgatókönyv is kegyes hozzá, nagyszerű szöveget biztosít neki. Tud is élni a felkínált lehetőségekkel.

Ustinov, a rendező is látható egy jelenetben, amelyet elsodor az elipsziséből, szabályos burleszkke zülleszt. z. d.

N CAPOTE

avulás útjára lépett, ködött, felvette új iskolába, ahol megismerkedett „Tom Sawyer” címetű Becky Thatcher mel látta Nancyt a volt, mosolyokat getett az emberek Határozott sikere ezett minden szóra. „Bájos szépség” — üdvözlések során. fogadta a gratulációkat, majd engem City-be. A mozi 13-án, este 11 órai táj lesznek. Mr. asztó választ adott dők és ezek egyike Kenyon — köteles zombaton pedig — nes eseményei ellát csak két óra táj ágához hívta. Mert y és más, amit viy a dolgok nem is zoztak, mint annak te az iskola egyik

gy vélte, hogy közösségteljes és udvarias Nancynek szabad volt és a társaság Clutter rossznéven ostanában nemzeti „jel” járnak együtt ellenezte a dolgot, uval, ezzel a Rupt Nancy „ne találzt fejtegette, hogy vészbé faj ma, mint zen, mint említette p család katolikus sta, ami egymagá házassági tervnek ásu lány volt — a — és mielőtt jö — hogy fokozatosan

ási idejét, amely Ezért azon a bi-ber 14-én jóval 7 ban későig aludt, ellenére, amikor ott és felvette a bábót és a puha esetleg felébredt. éve, hogy egyedül et a 14 szobából k be. Mrs. Clutter totta ruháit, míg szereit a mellette an csempével és z asszonya Eveanely — akárcsak en volt.

Clutter tervezte, is különösképpen -ban épült 40 ezer adási ára 60 ezer kínai szifakkal t, az előtérben ott hatalmas pá- a. Olyan hely volt mutatni. A ház egek gazdag vá- ott hagyta érvé- parkettet. Óriási, szőtt érdes anyag- arok, benne kéka. Ezt a butor- ezt kedvelte leg- an így voltak be-

pokon dolgozott, ottak, ezért el- a nagy lányok mi- zerből megtanult főzte meg az ebé- ezte a főzést, va- egyetlen asszony híres kókuszpogá- nysági bazárokon saival ellentétben a.

007 - A hírhedt szám

Az Egyesült Államok Mas- sachusetts államának 1500 autótulajdonosa verseng az- ért, hogy James Bond varázs- számát, a 907-et aggathassa számtáblaként autójára. So- kan nagy összeget hajlandók áldozni, hogy ehhez a szám- hoz hozzájussanak.

Ellenkező helyzet áll fenn az angliai Essex grófságban, ahol Bernard Brooks kap- ta meg a 007-es számot — és egyáltalán nem örült en- nek. Szívesen tudna rajta, mert ahová csak megy, a rendőrségnek feltűnik, vala- mi csalafintaságot sejt és nyomába szegődik.

Az egyik újságíró megkér- dezte Mr. Bernard Brooks-ot, hogyai jutott ehhez a hí- rhedt számhoz?

Egészen egyszerűen — vá- laszolta. — Az essexi gróf- ság inmatriculációs száma a „09” és véletlenül én voltam a hetedik autótulajdonos, aki hajtási engedélyt kért. Kez- detben a kutya se ugatott utánam — panaszkolja Mr. Brooks —, de amikor James Bond, a titkos ügynök nyug- talanítja a világot, minden alkalommal feltartóztatnak a rendőrök és tudni akarják, miben sántikálok éppen.

Tayadent
VALÓBAN FEHÉRITI FOGAÍT

Tayadent
FOR WHITER WITH HYGLEAM

